БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

46-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 105 (12009) | 1969 оной май 6, вторник | Сэн 2 мүнгэн

...ДАЙ ХИНАГШАДАЙ ...ЮУН УЯЛГА

...иналтын зургаануудай гол хүсэниинь—хүдэлмэришэд, ...алба хаагшад болоно гэжэ КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй ...й Соведэй байгша оной эхеэр баталан абаһан «СССР-...иналтын зургаанууд тухай Дүрим» соо онсолон тэм-

...иалтын комитедүүдтэ, бүлэгүүд ба постнуудта һунгаг-...эйэй этигэл найдабарида хүртэгшэд парти, правитель-...барииүүдые бэелүүлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадаха уял-

...римэй үндэһөөр арадай хиналтын эмхинүүдэй тоосоое ...лһэн, тэдэнине шэнээр һунгаһан ажалшадай хамтын ...лэй хоёр—гурба һарын туршада республика доторнай ...арадай хиналтын бүлэг, постнуудай, комитедүүдэй ...лэй хүдэлмэриин дүн согсологдожо, туйлаһан ам-...глэгдээ, бии байһан дутагдалынь элирүүлэгдээ, саа-...онь тодорхойлогдоо.

...й коллективүүдэй хоёр мянга гаран хамтын суглаан ...гаран хүн үгэ хэлээ, арадай хиналтын эмхинүүдэй хү-...алтэ үгөө, ажаглалта хээ, һанамжа дурадхалнуудые ...ышленна предприятинуудта, барилгын эмхинүүдтэ, ...ууд болон бусад коллективүүдтэ бүлэг, постнууд ...олоор эмхидхэгдэжэ, 24 мянга үлүүтэй хүдэлмэришэд, ...алба хаагшад тэдэнэй зэргэдэ һунгагдаа. Эдэнэр арад ...гэл найдабарида хүртэһэн, засагай зургаануудай, нии-...й үмэнэһөө хиналта-шалгалтын, эмхидхэлэй хүдэлмэ-...үлэгэтэй нүхэд болоһон гээшэ.

...иналтын шэнээр һунгагдаһан пост, бүлэгүүд, аймагууд-...ай депутадуудай һүүлэй зарлалай Соведүүдэй түрүү-...д дээрэ батаагдаһан арадай хиналтын районно ко-...э Дүримэй эрилтын ёһоор хүдэлмэреэ улам үргэдхэхэ, ...жаруулхын тула тодорхой хэмжээнүүдые хараалжа

...хиналтын зургаанууд урдахи зорилгоёо амжалтатай-...и тула хүдэлмэреэ бодомжотой һайнаар түсэблэхэ, ...лхэ хэрэгтэ эдэбхитэдые олоор элсүүлхэ болоно. ...дай, ажахын эмхинүүдэй дэргэдэхи арадай хинагшадай ...бригада, цех, участогуудай бүлэг, постнуудые, үйлэд-...инуудтахи комиссинуудые бодомжотойгоор эмхидхэн ...рилгоёо һайн мэдэхэ, эдэбхитэй нүхэдые хүтэлбэри-...һунгаһан газарта хиналта, шалгалтын хүдэлмэри үрэ-...ябуулагдажа эхилэнхэй. Энэ талаарнь абабал, Улаан-..., авиационно заводой, Бэшүүрэй, Загарайн, Улаан-...дай арадай хинагшадай хүдэлмэри тэмдэглэмээр. Жэ-...дой түб бүлэгһөө гадна, 39 цех, участогай дэргэдэхи ...үлэгүүд ЛВРЗ-гэй коллективэй дунда эдэбхитэйгээр ...эй хоёр һарын туршада гурбан янзын ехэхэн шалгал-...а. Заводой цемент хадагалалгын, ашаглалгын хэрэгые ...лха тодорхой хэмжээнүүд арадай хинагшадай дурад-... Завод доторхи түмэр замай, автомобильна ба бусад ...мараар ашаглагдадагые шалгаха зорилгоор ЛВРЗ-гэй ...итын хабаадалгатай шалгалта хэжэ байна.

... аймагай ажахынуудтахи бүлэгүүд арадай хинагша-...е тракторно-таряан ажалай бригада бүхэндэ эмхид-...эд, хабарай тарилгын агротехникэ сахилгада үдэр бү-...иналта хэхэ арга хангаа. XXI партсъездын нэрэмжэтэ ...унист нүхэр Тюрюхановай хүтэлбэрилдэг арадай хи-...алтэ хэрэгые жэшээ болгон дурдалтай. Колхоздо хаба-...итэйгээр, эрхим шанартайгаар үнгэргэхэ арга нүхэсэл-...ын түлөө шанга тэмсэл хинагшадай эдэбхитэй ха-...р халуун намарһаа хойшо ябуулагдаа. Трактор, ма-...һабарилга, үрэһэ хүрэнгын сэбэрлэлгэ, тракторист-...сал хэр зэргэ ябанаб гэһэн асуудал арадай хинагша-...иалта доро хододоо байжа, элирүүлэгдэһэн дутагдал-...олхозой правленеэр, парткомоор тодорхой хэмжээ ...дадаг байгаа. Эндэ нэгэ баримта хэлэбэл, машина, ...лха, зүбөөр ашаглаха талаар колхоз доторой шанга ...жо, бэелүүлэгдэжэ эхилээ. Тракторист, комбайнер бо-...тор бүхэн даалһан машина, техникээрээ жэл соо ... ажал бүтээхэб, тиихэдээ түлишэ, түрхихэ материал, ...харууһалга, заһабарилгада хэды шэнээн зөөри ...лһэн тодорхой даалгабари бэшэһэн лимитнэ дэбтэртэй ...барай тарилга дээрэ механизаторнуудай хүдэлмэриин ...ша, энэ талаар харюусалгыень дээшэлүүлхын тулада ...й хинагшад баһа нэгэ һайшаалтай үүсхэл гаргаа. ...энэй ажалайнь шанар сэгнэхэ гурбан талон үгтэн-...нэгэнэй хүдэлмэридөө түрүүшын голодоһо гаргаһа-...үлэгдэбэл, тэрээнһээ нэгэдэхи талониинь хуряагдана. ...дуугаа дабтабалнь, бүхы талонуудынь абтадаг. Та-...улһан механизатор хүдэлмэриингөө хүлһэ доошо-...хэмжээгээр абажа, зэмэдэ хүртэхэ байна.

...ын аймагай колхоз, совхозуудтахи арадай хинагшадай ...нууд һаядаа боложо, зорилгонуудаа зүбшэн хэлсэһэн, ...удаа тодорхойлһон байна. Энэнь шэнээр һунгагдаһан ...хэн һургаал боложо үгөө. Олон аймагуудта арадай ...инүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй семинар зарлагдаа.

...ра шэнээр һунгагдаһан арадай хиналтын комитедүүд, ...уд бултадаа һайнаар хүдэлнэ гэхын аргагүй. Олохон ...ын хүдэлмэри һулаар ябуулагдана, хинагшадай ажал ...тийна эхин организацинуудай зүгһөө анхарал багаар ... Тиимэһээ зарим ажахынууд, предприятинуудтахи бү-... эмхидхэлэй талаар һула, гэшүүдээр үсөөн, хэхэ хү-...рхойлоо, түсэблөөгүй байһан ушар үзэгдэнэ. Зарим ...й хинагшадай тоосоо соносохо, бүлэг, постнуудые һун-...ай суглаанууд боложо үшөө хүсэд ходороодүй, унжагайр-...илго юуб гэхэдэ, ажалшадай суглаануудые һаяар зарла-...стнуудай гэшүүдые һунгаха шухала. Тиихэдээ предприя-... тус тус һалбаринуудһаа, бригада, участогуудай коллек-... түлөөлэгшэдые хиналтын зургаануудта эльгээхэ, зон-... эмхидхэлэй хүдэлмэриин дүршэл шадабаритай, шу-...е бүлэг, постнуудай ударидагшад болгон дэбжүүлхэ ...дай хиналтын эмхинүүдые бэхижүүлхэ, эдэбхи үүсхэ-...үүлхэ хэрэгтэ нэн түрүүн город, район, аймагуудай ...ын комитедүүд халуун дэмжэлгэ, туһаламжа үзүүлхэ

...ай депутадуудай Соведүүдэй, комсомолой, профсоюзай ...ын эмхинүүдэй эдэбхи үүсхэлдэ түшэглэн, тэдэнтэй ...барисаатайгаар хүдэлдэг хиналтын зургаанууд ажал ...та туйладаг гээшэ. Арадай хинагшадта тодорхой туһа ...элгэ үзүүлхэ гээшэ партийна эхин организацинуудай, ...ай зургаануудай, ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй хүндэтэ

...инагшад—хүндэтэй, харюусалгатай уялга дүүргэдэг ... Зоной найдалые харюулхын, гүрэнэй, ниитын аша ...тэдэнэрэй бүхы бэлиг шадабаря, хүсэлэл эдэбхиеэ ...үүлдэг байхань лабтай.

ТҮРГЭНӨӨР, ҺАЙН ШАНАРТАЙГААР ТАРИЯ

Шэлэмэл үрэһөөр сеялкэнүүд дүүргэгдэнхэй. Колхозой 1-дэхи отделениин агроном Д-Н. Цырендоржиев сеялкэнүүдые шалгана. Мүнөө энэ отделениин тракторна бригада хара таряагаа тарижа дүүргэнхэй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой агроном **Д-Н. Цырендоржиев** (зүүн талын), тракторист Я. Дансорунов сеялкэ дээрэ. 2. Хара таряа тарижа ябаһан агрегат.

Е. ЗАХАРОВАЙ фотонууд.

ХАРЮУСАЛГАТАЙ ХАБАР

Энэ жэлэй хабар ондоохон, хүн бүхэн ажал хэрэгтээ харюусалга ехэтэйгээр хандана гэжэ ойлгохоор байна. Юрын трактористһаа эхилээд, колхоз, совхозуудай агроном, хүтэлбэрилэгшэд хүрэтэрөө байгша ондо баян ургаса абахын тула бүхы арга боломжонуудаа хэрэглэхэ гэжэ оролдоно.

Хабарай хүдэлмэриин эхилхэһээ бүри урид механизаторнууд трактор, машинануудаа полевой стануудтаа абаашажа бүрин зэһэһэн. Таряанай тоогууд, складуудта үрэһэ хүрэнгөө нара һалхинда гаргажа шанаржуулха, томо жэжээрнь илгаха хүдэлмэри агрономуудай хүтэлбэри доро таһалгаряагүй ябуулагдажа байһаар.

Газарай хүрьһэнэй гэдэхэтэй сасуу колхоз, совхозууд сэбэр паараа, намарай паар түүбэрилэн борнойлжо, хүнгэн хүрьһэтэй газартань каток ябуулжа захалһан байна. Тиигэжэ хэдэхэн үдэрэй туршада 11 мянгаад гектарта шииг нойтон баригдаба.

Мүноо жэл «Пограничный» совхоздо хүнгэн хүрьһэтэй газарта хэрэглэхэ шэнэ машина—хабтагар үргэн дисктэй каток түрүүшынхеэ хэрэглэгдэбэ. Тэрэнэй үргэниинь 10 метр юм.

Һүүлэй дулаан үдэрнүүдтэ хүрьһэн хүсэдөөр гэдэжэ, аймагай ажахынууд бүхыдөө газараа хахалжа оробо. Мүнөө үедэ эртын паар элдүүрилэгдэжэ байна. Тиихэдээ мүн лэ һалхинһаа гэмтэдэг хүрьһэтэй газарта, «Пограничный» совхоздо шаблаагүй плуг хэрэглэгдэнэ.

Хабартаа хахалжа тарилга хэхэ газарнай 35 мянга шахуу гектар болоно. Зүгөөр эртын тарилга гол түлэб сэбэр паар, намарай паар дээрэ хэгдэхэ юм.

Урдань тарилгын урда тээ зарим ажахыда паараа дахин хахалдаг байһан. Энэ жэл аймагай ажахынууд паараа тарилгын урда тээ культиватораар элдүүрилхэ гэжэ шиидэнхэй. Юуб гэхэдэ, һаяын жэлнүүдтэ «Родина», «Дружба» колхозуудта энэ арга хэрэглэхэдэ аша үрэ ехэтэй гэжэ мэдэгдэһэн. Тиимэһээ эдэ түрүүшүүлэй жэшээ, дүй дүршэлые бусад ажахынууд халан абахань ха юм. Мүнөө жэл 15—18 мянган гектар паар, намарай паар тарилгын урда тээ культиватораар элдүүрилэгдэхэ.

Баян ургаса абахын тула газараа уһалха хэрэгтэй. Энэ талаар манай «Родина», «Дружба» колхозууд эршэтэйгээр ажаллана. Һубаг, ханаабуудаар уһанай урдажа захалхатай сасуу тэрэнээ таряалан дээрээ гаргаба. «Родина» колхозой таряашад шэниисэ тариха 350 гектар газар һайса ундалуулаад байнхай. Мүн ехэ-хүдэриинхид гээгдэнэгүй.

Тарилгадаа һайн шанартай үрэһэ хүрэнгэ бэлдэхын тула ехэ хүдэлмэри хэгдээ гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Бүхы сэбэрлэгдэһэн үрэһэнэй наяад процентнь 1-дэхи, 2-дохи классай шанарта хүргэгдэнхэй. 3-дахи классай үрэһэн томо жэжээрээ илгагдажа дүүрэхеэ байна. Мүнөө жэлэй хабарай тарилгада бүхыдөө шэлэгдэмэл үрэһэн хэрэглэгдэхэнь гээшэ.

Эртын тарилгые энэ жэл 10—12 хүдэлмэриин үдэртэ үнгэргэхэ дүүрэн аргатайбди. Тиимэһээ шэниисэеэ май 5-һаа 20 хүрэтэр тарижа дүүргэхээр хэлсээд байнабди.

Байгша ондо ургамалай хойноһоо харууһалха хүдэлмэридэ горитой анхарал хандуулагдаха байна. Адагынь 12 мянган гектар шэниисын тарилгада гербицид хорон сасагдажа, буртаг ногоон үгы хэгдэхэ. Зарим газарта, илангаяа самолет хэрэглэхэ аргагүй полинуудта, өөһэдынгөө тааруулһан машинаар хорон сасагдаха юм. Кукуруза, хартаабха, корнеплодуудые тариһанайнгаа һүүлээр, ургамалай газарһаа бултайжа байха үеэр хүрьһыень борнойлхо арга хаа хаанагүй хэрэглэгдэхэ байна.

Эдэ бүхы арга боломжонуудаа хүсэдөөр хэрэглэжэ, ороохо таряанай, тэжээлэй ургамалнуудай баян ургаса абажа, манай агууехэ багша В. И. Ленинэй 100 жэлэй алдарта ойе ажалай эрхим бэлэгээр угтаха гэһэн зорилгодоо манай механизаторнуудай, мэргэжэлтэдэй хүрэхэ байһаниинь дамжаггүй.

И. КУЛИК,
Хяагтын аймагай үйлэдбэриин управлениин главна агроном.

ЖУРНАЛИСТНУУДАЙ СОЮЗАЙ ШАНГУУДАЙ ЛАУРЕАДУУД

1969 ондо бэшэгдэһэн эрхим зохёолнуудай түлөө СССР-эй Журналистнуудай союзай шангуудые иимэ хүнүүдтэ олгохо гэжэ СССР-эй Журналистнуудай союзай правлениин секретариат хэлсээ.

Л. Э. Варустинда, М. С. Куртынинда, М. Л. Фроловто (Ленинград)—«Поезд № 4001» гэжэ репортажнууд ба очеркнуудай суглуулбарие эмхидхэһэнэй ба зохёоһоной түлөө, В. И. Ленинэй Петроградһаа Москва ороһон поездын маршрудаар Ленинградай журналистнуудай аяншалга хэһэнэй эсэстэ эдэ репортажнууд, очеркнууд бэшэгдэһэн байна;

В. В. Чикиндэ (Москва)—«Үбэлэй зуун үдэр» гэжэ номой түлөө;

Б. В. Ивановто (Москва)—Арабска Зүүн зүг тухай хэдэн очеркнуудые «Огонёгто» толилһоной түлөө;

У. Е. Логошинада, Л. В. Макаренкада (Донецкэ областиин «Енакиевский рабочий» гэжэ газетэ)—хүдэлмэришэн анги тухай «Енакиевский рабочий» газетэдэ толилогдоһон очеркнууд ба статьянуудай түлөө;

М. Д. Васинда («Правда»)—Совет наукын туйлалтануудые тайлбарилһан статьянуудые «Правдада» толилһоной түлөө;

Г. И. Зубковто (Центральна телевидени) — «Монреальһаа Осака хүрэтэр», «Дахяад Монреальда ба Осакада» гэжэ хэдэ хэдэн телевизионно дамжуулгануудай түлөө, «Монреаль. ЭКСПО-67» гэһэн үнгэтэ телевизионно фильмын сценариин түлөө;

В. И. Комаровто — Магаданска областиин «Сельская жизнь» гэжэ газетын собкоррто—хизаарай хүгжэлтэ, тэрэнэй хүнүүд тухай хэдэн очеркнуудай түлөө;

Ю. М. Гальпериндэ (Бүхэсоюзна радио) — «Литературна үдэшэнүүд» гэжэ радио-дамжуулгые эрхилэгшэ ба авторта;

С. Д. Нариньянида (Москва) — «Правдада» толилогдоһон фельетонуудай түлөө, «Тушаан боложо таншлсаһан эхэнэр» гэжэ фельетонуудай номой түлөө;

Ю. Я. Муравинда — ТАСС-һаа Приморско хизаарта, Сахалинда ба Камчаткада ябадаг соббфотокорреспондентдэ — «Росси эндэһээ эхилнэ» гэжэ хэдэн олон фото-зурагуудай түлөө;

И. И. Игиндэ — «Крокодил» журналай уран зурааша-карикатуристда—«Светловой энеэбхилэн миһэрэлгэ» гэжэ номой түлөө;

В. Ф. Мамонтовта—Горьковско областиин Уренскэ районой «Коммунизмын түлөө» гэжэ газетын бэшэгүүдэй таһагые даагшада — «Коммунизмын түлөө» газетэдэ толилһон очеркнууд ба статьянуудай түлөө;

Ю. Я. Тиллодо — Эстониин ССР-эй Йыгеваска районой «Пуналипп» гэжэ газетын литературна хүдэлмэрилэгшэдэ — «Пуналипп» («Улаан туг») гэжэ газетэдэ толилһон хүдөө ажахы тухай очеркнууд, статьянуудай түлөө;

И. П. Яганда — Омско шинныи заводой «Шинник» гэжэ олон тиражтай газетын редакторта — «Шинник» газетэдэ толилһон хэдэ хэдэн материалнуудай түлөө.

(ТАСС).

...ДЭР, ҺҮНИИЕ ИЛГАНГҮЙ...

...й тарилгада ороһоор ...?

... сүүдхэ...

...лхозой тракторист ...й энэ тобшохон ха-...й тобшолол хэхэдэ, ...жал сүүдхэ, час. ...гдэдэг болоо. Тус ...нууд дээрэ «булад ...нхинһөөн зэдэлһээр ...тай боложо байна. ...и таряашад хаба-...ада хамсыгаа шуу-

...ннэр энэ колхозой ...иин таряашадтай ...дэбэди. Түрүү-... үдэр соо эндэ 400 ...и тарилга хэгдэһэн ...ша сеялкэшэд С. Со-...в, Г. Степанов гэг-...28—30 гектарта шэ-... Тэдэнэй нормонь ... юм.

...н энэ нормо бага-... Харюусая: тус ажа-...торнууд үрэһэеэ на-... һуулгадаг. Поли-...э бэшэһээ боложо, ...дэ хоёр сеялкэһээ ...э аргагүй. ...а зэн ёһоор ханда-...элдүүрилжэ шададаг

болообди. Урдань огторгойн бороо, саһанда найдаад һуугша һэмди. Бороотой, шиигтэй сагта таряан ургадаг, ган гасуур болоходо юуншье ургадаггүй. Һүүлшын арбан жэлэй туршада ажал хэрэгээ ондоогоор эрхилдэг болообди. Үшөө үбэл байхада газарай шииг нойто бариха, саһа ехээр тогтоохо хүдэлмэри жэл бүхэндэ ябуулнабди. Газарай хүрьһэнэй гэдэхадэ, шииг нойто бариха хүдэлмэри үргэлжэлүүлэгдэдэг. Иимэ хүдэлмэриин үрэ дүн һүүлдэнь элеэр харагдадаг болоо. Жэшээлхэдэ, һүүлшын арбан жэлэй туршада гектарай арбан хоёр центнерһээ доошо бэшэ ороохо таряа хуряажа абанабди. Тиимэһээ мүнөө бидэнэр тарилгын хүдэлмэри удааруулангүй, түргэнөөр хэжэ дууһаха, газарайнгаа шииг нойтые алдахагүйн тула ехэ оролдолго гарганабди,—гэжэ механизатор М. Ивлев харюусаба.

Тарилтын халуун үедэ трактористтнуудтай хамта колхозой түрүүлэгшэ Д. П. Болонев, парткомой секретарь М. Е. Гребенщиков, агрономууд А. Х. Копылова, П. В. Михалев гэгшэд хара үт-лөөнһөө үдэшэ болотор шангаар хүдэлнэд.

— Манай түрүү сеялкэшэдтэй уулзахые хүсэнэ гүт,—гээд, парткомой секретарь Маркел Егорович бидэндэ хандаба.—Е. И. Родионовой хүтэлбэрилдэг хоёрдохи отделенидэ ошоё. Бидэ тэндэһээ һаял бусажа ябанабди. Мүнөө тэндэ нэгэ поли дээрэ гурбан агрегат хүдэлнэ.

Губээ дабаад гарахадамнай тракторнууд харагдабагүй.

— Һаяхан эндэ хүдэлжэ байгаад һэмнай,— гээд парторг гайхаба. Таряашадай хүдэлжэ байһан газарта хүрэтэрөө парткомой секретарь ажахы дотор бүхыдөө хэгдэхэ тарилгын хүдэлмэри тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгэбэ:

— Поли дээрэ бүхыдөө 11 агрегат хүдэлнэ. Бидэ тарилгын хүдэлмэри 15 хоног соо сүм хэжэ дүүргэхээр хараалнахайбди. Хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ шадаха байхабди гэжэ һананам. Түрүүшын гурбан үдэр соо хамта дээрээ 800 гектарта шэниисэ таригдаа...

Манай колхоз 4839 гектар тарилгын газартай. Мүнөө жэлдэ 63800 центнер таряа хуряажа абаха зорилготойбди. Энэмнай нёдондонойхидо орходоо 3800 центнерээр ехэ болоно. Шэниисэ гектарай 14 центнер абтаха. Хүнүүд ехэ урматай һайнаар хүдэлжэ, халаанайнгаа нормо үлүүлэн дүүргэнэд. Ороохо таряанай баян ургаса абахын тула үрэһээ эгээн зохид болзорто, һайн шанартайгаар тарижа, хүдэлмэреэ шамдуухан дүүргэхэ байһандань найдахаар.

Тарилгын хүдэлмэриие нарин нягтаар шалгаха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдана. Бүхы бригадануудта арадай хиналтын постнууд эмхидхэгдэнхэй. Тэрэниие колхозой түрүүлэгшын орлогшо С. А. Денисов хүтэлбэрилнэ. Хинан шалгагшадаар олон трактористнар, сеялкэшэд томилогдонхой. Ямар нэгэ дутагдалай тарилга дээрэ гарамсаар хинан шалгагшад бригадир, отделениин хүтэлбэрилэгшэдтэй хамта шухала хэмжээнүүдые дары абажа байдаг.

Мэнэ һаяхан 1-дэхи отделениин таряашадта тогоошон У. Чистякова гэгшэ үдын хоол абаашангүй байшоо. Энээнһээ боложо механизаторнууд ажалаа орхижо, полевой стан ошожо, хоол бариха баатай болоод һэн. Энэ ушар дээрэһээ шанга хөөрэлдөөн болоо.

«Маяк» колхозой таряашад таряалангайнгаа газарта эзэн ёһоор хандана гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй. Хаягдадаг үрэһэнэй нормо агротехническэ заабаринуудһаа нэгэшье хазагайруулагданагүй. Үрэһэ тарихадаа поли бүхэнэй үрэжэлтэй, үрэжэлгүйе хараадаа абадаг гуримтай.

Бидэнэй хүрэжэ ерэхэдэ, 2-хи отделениин механизаторнуудай халаан һэлгэлдэжэ байба. Нүхэр Гребенщиков машинаһаа буумсаараа, таряашадтай хани халуунаар хөөрэлдэжэ эхилбэ. Колхозой жэшээтэ Уставай проектээр механизаторнууд һонирхон, парторгһоо олон асуудалнуудые һураба.

...Үдэшын 9 час боложо байба. Үдэрынь сеялкэ шэрэһэн тракторнууд орой боломсоор газар хахалжа эхилбэд.

— Хүнүүднай булта һайнаар лэ хүдэлнэ, баярламаар даа,— гээд колхозой ахалагша агроном П. В. Михалев омогорхон хөөрэжэ байгаа һэн.

З. ТЭЛИН.

Улаан-Үдын аймаг.

А. Н. КОСЫГИН ДЕЛИ ЕРЭБЭ

ДЕЛИ, май 5. (ТАСС). Индиин президент д-р Захир Хүсейниие хүдөөлүүлгэтэй холбоотой шаналал-ёһололдо хабаадахын тула ошоһон СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, тэрээнтэй суг ябалсаһан хүнүүд мүнеодэр Дели ерээ.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

НҮХЭР Т. П. БАШКУЕВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Хэблэлэй органдо олон жэлдэ һайнаар ажаллаһанайнь түлөө, 50 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, «Правда Бурятии» газетын хүдөө ажахын таһагые даагша нүхэр **Башкуев Тарас Павловичые** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан. 1969 оной апрелиин 30.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

НҮХЭР А. А. БАЛЬБУРОВТА БУРЯАДАЙ АССР-эй КУЛЬТУРЫН ГАБЬЯАТА ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЫН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Буряадай уран зохёолой литературые хүгжөөлгэдэ габьяатай байһанайнь түлөө, 50 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, «Байгал» журналай главна редактор нүхэр **Бальбуров Африкан Андреевичтэ** Буряадай АССР-эй **Культурын габьяата хүдэлмэрилэгшэ** гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан. 1969 оной апрелиин 30.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

НҮХЭР Г. Л. ТАРАСОВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Республикын хүдөө ажахын органуудта олон жэлдэ һайнаар хүдэлһэнэйнь түлөө, 50 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, мал искусственнаар үрэжүүлхэ гүрэнэй Улаан-Үдын станциин директор нүхэр **Тарасов Георгий Лаврентьевичые** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан. 1969 оной апрелиин 28.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

НҮХЭР И. А. МОЛДАВАНОВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Элүүрые хамгаалгын органуудта олон жэлдэ һайнаар хүдэлһэнэйнь түлөө, 60 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, республиканска онкологическа диспансерэй главна врач нүхэр **Молдаванов Иннокентий Алексеевичые** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан. 1969 оной апрелиин 28.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

НҮХЭР К. Х. ХАТХЕЕВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Дотоодын хэрэгүүдэй органуудта олон жэлдэ һайнаар хүдэлһэнэйнь түлөө, 60 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, Хойто-Байгалай аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомой дотоодын хэрэгүүдэй таһагай начальник нүхэр **Хатхеев Кирилл Харинаевичые** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан. 1969 оной апрелиин 28.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛАЙ ЛЕНИНСКЭ ЁҺО ГУРИМУУ

Манай алдарта Коммунис партиие байгуулагша В. И. Ленинэй мүндэлhөөр 100 жэлэй ойе hайндэрлэхээ бэлдэжэ байhан гайхамшагта саг мүнөө оршожо байна. Коммунис партиие анха байгуулхадаа, В. И. Ленин партийна ажабайдалай ёhо гуримууд, партийна хүтэлбэриин дээдэ гол ёhон тушаа анхаралаа онсо табижа, эдэ асуудалнууд хадаа партиин байгуулалтын гол эрилтэнүүд мүн гэжэ ходоодоо hургадаг байhан шуу.

Партийна ажабайдалай ёhо гуримууд гээшэмнай Коммунис партиин доторойнь ажабайдалые, тэрэнэй ажал ябуулгые, партийна организацинуудай ба партиин гэшүүдэй эрхэ болон уялгануудые тодорхойлhон гол заабаринууд болоно. Тэдээн дотор коммунистнуудай, партийна комитедүүдэй, мүн ажалшадай нийтын эмхинүүдэй хоорондохи харилсаанууд, партийна хүдэлмэриин янза түхэл болон онол арганууд, политическэ организаци бологшо бүхы партиин хэрэг ябуулгань тодорхойгоор элирхэйлэгдэнхэй байдаг шуу.

Хэрбээ партийна ажабайдалай ёhо гуримууд парти доторой хүдэлмэридэ сэхэ хабаатай байбалнь, харин партийна хүтэлбэриин хуули ёhон хадаа энэ харьяаhаа гадуур гарадаг. Тиигэжэ партиин хүтэлбэрилхы ажал ябуулгые, гүрэнэй болон ажахын организацинуудтай, ажалшадай нийтын эмхинүүдтэй тэрэнэй байгуулдаг харилсаануудые тааруулан түримшүүлдэг онсо шэнжэтэй хэрэг болодог гээшэ.

Партийна ажабайдалай ёhо гуримууд, партийна хүтэлбэриин хуули ёhон болбол КПСС-эй Программа ба Устав соо гүйсэд дүүрэн бэшэгдэжэ, хуулита hууриня эзэлэнхэй бшуу.

Партиин Программа болон Устав хадаа Коммунис партиин анха байгуулагдаhан сагhаа үндэhэ абан бии болоhон партиин политикые бэелүүлхэ, парти доторой али бүхы асуудалнуудые шиидхэхэ удха шанартай гол шухала документнүүд болон мүнхэжэнхэй гээшэ. Тэдээн дотор манай партиин холын хараата болон эмхидхэлэй хүдэлмэриин гол шэглэл нийтэлэгдэн тодорхойлогдонхой.

КПСС-эй Устав партиин Программатай тон нягта холбоотой, тэрэнэй дүүргэлтые хангаха, партиин политикые хүсэндэнь хүргэхэ, политическэ болон эмхидхэлэй талаар хүтэлбэрилхы үүргыень нэгэдүүлэн бэхижүүлхэ хүсэн болоно. КПСС-эй Устав ба Программа хоёр партиин бэелүүлхэ урдахи зорилгонуудhаа дулдыдан, хубилгагдажа байдаг. Партиин бэелүүлхэ гол зорилгонуудай удаан сагай туршада нэгэл хэмдээ байгаашье хаданъ, тэрэнэй ажал ябуулгын арга дүршэл, маяг түхэлынь ябажа байгаа сагай эрхэ байдалhаа дулдыдан, энэ үедэ нэгэнтэ бэшэ хубилжа болоно.

Жэшээнь, 1903 ондо партиин II съездын абаhан түрүүшын Программын табиhан гол зорилгонь Россида хаанта засаг түрэ, hүүлээрнь буржуазна байгуулалта унагааха, пролетаринадай диктатура тогтоохо гэhэн удхатай hэн. Партиин урдаа табиhан эдэ гол зорилгонууд 1917 ондо болоhон февралиин буржуазно-демократическа революциин, удаань агууехэ социалис революциин ашаар 1917 оной октябрь hарада бэелүүлэгдэhэн байна бшуу. Октябриин революциин илан мандаhанай удаа партиин үмэнэ шэнэ зорилго — манай орондо социалис общество байгуулха гэhэн зорилго табигдаа бэлэй.

Ленинэй байгуулhан Коммунис партиин сэсэ мэргэн хүтэлбэри доро совет арад социалис общество орон доторое тогтоон мандуулаа. Ингэжэ партиин хоёрдохи Программын холын хараата зорилго мүн лэ амжалтатайгаар бэелүүлэгдээ hэн. 1961 ондо зарлагдаhан өөрынгөө XXII съезд дээрэ Коммунис парти шэнэ, гурбадахи Программа баталан абажа, манай орондо коммунис общество байгуулха асари ехэ зорилго урдаа табяа hэн. Энэ шэнэ Программа дотор социализмын илан мандалгын ехэ дүй дүршэл согсологдоо, дэлхэйн бүхы оронуудаар улам дэлгэржэ байгаа революционно хүдэлөөнэй удха шанар тухай үргэнөөр харуулагдаа, СССР-тэ коммунис общество байгуулха гол зорилгонууд, дабшалтынь шатанууд тодорхойлогдоо.

Ингэжэ манай партиин анха байгуулагдаhанhаа хойшо тэрэнэй Программань гурба дахин хубилгагдаа. Харин КПСС-эй Устав энэ үедэ бүри олон дахин шэнэлэгдэhэн байна. 1961 оной октябрь hарада КПСС-эй XXII съезд дээрэ мүн лэ шэнэ Устав баталан абтаа hэн. Гэхэтэй хамта 1966 оной апрель hарада болоhон партиин XXIII съезд дээрэ энэ Уставта зарим тэды шэнэ хубилалта оруулагдаа. Партийна журам улам бэхижүүлхэ, коммунистнуудай харюусалгые бүри дээшэлүүлхэ асуудалай онсо табигдаад байхада, Устав дотор оруулагдаха эрилтэнүүдые гүнзэгы удхатай, тодорхой болгохо ушар гараа ха юм. Ингэжэ КПСС-эй Программа ба Уставай эрилтэнүүдhээ хазагайрhан, муу журамаараа коммунистын нэрэ хүндые бузарлаhан заримашуулhаа партияа сэбэрлэхэ шухала гэжэ тоологдоо. Гадна партида орогшодто мүн эрилтэ шангадхагдаа. КПСС-эй XXIII съездын шиидхэбэреэр Уставта оруулагдаhан хубилалтын ёhоор партида орохые хүсэгшэд табан жэлэй стажтай партиин гурбан гэшүүдhээ рекомендаци абаха ёhотой болоо бшуу. Харин энээнэй урда тээ гурбан жэлэй стажтай гурбан коммунистнуудай рекомендацитай болобольнь хэрэг бүтэдэг байгаа. Хори наhатай, тэрэнhээ залуу үетэн партида имагтал комсомолоор дамжан абтаха гуримтай байгаа hаа, шэнэ Уставай ёhоор энэ гурим 23 наhан хүрэтэр үргэгдөө.

Партийна ажабайдалай ёhо гуримуудые, партийна хүтэлбэриин хуули ёhые нарин нягтаар баримталха асуудалда КПСС-эй ЦК-гай октябриин, ноябриин (1964 оной), мартын ба сентябриин (1965 оной) Пленумүүд, партиин XXIII съезд анхаралаа онсо хандуулжа, тогтоолнууд соогоо шухала шухала заабаринуудые үгэhэн байха юм. Эдэл тогтоолнуудые бэелүүлэн, партийна ажабайдалай ленинскэ ёhо гуримуудые, партийна хүтэлбэриин хуули ёhые саашадань улам хүгжөөхэ, бэхижүүлхэ талаар партимнай томо томо хэмжээнүүдые абаа. Партийна, гүрэнэй гол шухала асуудалнууд хамтын бодолоор шиидхэгдэнэ, партийна хүтэлбэрилхы органуудай hунгалтые Уставаар тодорхойлогдоhон болзор соо үнгэртэнэ. Партийна суглаанууд, партийна комитедүүдэй пленумүүд дээрэ шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлгэ үргэнөөр дэлгэрхэ эрхэ байдал байгуулагдаа. Тиигэжэ зарим хүтэлбэрилэгшэдэй ажал ябуулгадахи алдуу эндүүнүүд, дутуу дунданууд саг соогоо элирхэйлэгдэжэ, тэдэниие үндэhөөрнь усадхаха арга боломжо гүйсэд дүүрэн бии болоо бшуу. Тэрээнтэй хамта үйлэдбэриин али бүхы арга боломжонуудые, нөөсэ дарасануудые бүрин түгэс нийтын аша туhада зорюулха харгы зам нээгдэнэ.

КПСС-эй XXIII съездын, Центральна Комитедэй Пленумүүдэй тогтоолнуудые бэелүүлэн, манай областной партийна организаци, КПСС-эй районно комитедүүд партийна эхин организацинуудай ажал ябуулгые hайжаруулха, хүтэлбэрилхы үүргыень, харюусалгыень дээшэлүүлхэ зорилгоор hүүлэй үедэ горитой хэмжээнүүдые абаа. Мүнөө үедэ республикын колхоз, совхозуудта, предприятинуудта багаханууд партийна эхин организаци үгы шахуу болонхой. Олонхи ушарта тэндэхи партийна организацинуудые партком хүтэлбэрилнэ. Энэмнай хамтааран ударидаха, эмхидхэн ябуулха орган ха юм. Парткомуудай хүдэлмэриин дүй дүршэл улам баяжана, онол аргань, түхэл маягынь бүри нарижана. Ингэжэ тэдэнэй нэрэ хүндэнь дээшэлнэ, үүргэнь үргэдэнэ гээшэ.

Гэхэтэй хамта партийна ажабайдалай ёhо гуримуудые нарин нягтаар сахидаг, партийна хүтэлбэреэ зүбөөр ябуулдаг, энэ талаар hайн үрэ дүнгүүдые туйладаг партийна организацинуудай нилээд олон байбашье hаа, бирагүйхэн байдалтай партийна эхин организацинууд республика доторнай үшөө эндэ тэндэ дайралдадаг байна. Тэрэнhээ боложо, партийно-эмхидхэлэй, нийтэ-политическэ хүдэлмэри хангалтагүйгөөр ябуулагдана, хүтэлбэрилхы нүлөөнь hула. Ушар ёhоёо мэдэхэгүй ябадалhаа уламжалан, ажал ябуулгаяа үйлэдбэриин хэрэг шиидхэлгээр хизаарлаха, захирхы шэнжэтэйгээр хүдэлмэрилхэ, жэжэ асуудалаар hамаарха баримтанууд үшөөл үзэгдэhөөр байдаг.

Партийна зарим организацинуудай, парткомуудай зүгhөө КПСС-эй Уставай эрилтэнүүдые мууса баримталдаг дээрэhээ партийна, ажалай журам эбдэхэ, нийтын гуримда харша хэрэг үйлэдэхэ ябадал зарим коммунистнуудай гаргадагынь гэмшэлтэй зүйл болоно. Тиихэдэ шэнэ хүнүүдые партиин зэргэдэ абаха, коммунистнуудай персональна хэрэг хараха асуудал зүбшэхэдөө алдуу гаргадаг ушар үзэгдэдэг гээшэ. Партийна ажабайдалай ленинскэ ёhо гуримуудые нарин нягтаар сахин бэелүүлхын тулада нэн түрүүн... дутагдалнуудые у... эй Уставаар тодор... хы эрилтэнүүдые нари... салгатайгаар бэелүүл... лонобди.

Ушар инмэhээ ... дай, илангаяа партии... абтагшадай дунда КП... рамма болон Устав ... дэлмэри партбюро, па... үргэнөөр эмхидхэхэ ... хын түлөө коммун... литическэ hуралсал... соо КПСС-эй Програм... үзэхэ саг хараала hаа... шанартай хэрэг болон... партийна байгуулалты... далнуудаар коммунис... да хөөрэлдөө хэхэ, т... лекци уншаха хэрэг ү... хидхэхэ шухала боло... дэглэмээр.

В. И. Ленинэй түрэ... лэй ойдо бэлдэжэ бай... партийна ажабайдал... ёhо гуримууд, парти... риин хуули ёhон тухай... удха шанар улам гүнз... ти доторой хүдэлмэри... жаруулха эрилтэ таби... тэй хамта дээрэ таби... далнуудаар газетээр, ... телевиденеэр дамжуул... дөө эмхидхээ hаа бү... тай, аша туhатай хэр... ха гэжэ hанагдана. И... дөөнэй үедэ дутуу ду... хайгаа нюун далдал... саашадаа энэ шухала ... жаруулха тухай үгэ х... даха арга олдохо бол...

Ч-Ц. ...

КПСС-эй обкомой ... комиссии ту...

ПОЛЬШЫН ЛЕНИНИАНА

В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойдо бэлдэхэ үргэн ехэ программа Польшодо хараалагданхай. Полышын лениннанада зорюулжа, hонирхолтой шэнэ хуудаhануудые барлан гаргаха гэhэн хэблэлэй газарнуудай түсэб тухайда энэ статья соогоо хөөрэхэ хүсэлэнтэйб.

Польшын революционно хүдэлөөнтэй В. И. Ленинэй нягта холбоотой байhые хүсэд бүринөөр харуулха, манай орондо тэрэнэй ажаhуухан тухай, Ленинэй мүнхэ hургаалые олониитэдэ ойлгуулан тайлбарилха, вождиин ажабайдал болон hургаалтайнь танилсуулха гээшэ бидэнэй гол зорилго болоно. Ленинэй зохёолнуудые дахин шэнээр хэблэхэ, Ленин тухай научна шэнжэлнүүдые, намтартань хабаатай материалнуудые, Ильич тухай ветерануудай дурдалгануудай суглуулбари хэблэн гаргалга агуу сэсэн бодолтын, революционерэй дурасхаалда шүтэдэг, хүндэлдэг байhанай гэрэшэ болоно.

«Ксенжка и ведза» гэжэ партийна хэблэл Ленинэй зохёолнуудые олониитын дунда дэлгэрүүлгээр ехэ габьяатай. Владимир Ильичэй түрүүшын ном 50 жэлэй саада тээ манайда таража эхилhэн түүхэтэй. Энэнь «Империализм—капитализмын hүүлшын шата мүн» гэhэн зохёол болоно. Тиихэ сагта «Ксенжка» гэжэ нэрлэдэдэг байhан партийна хэблэл тэрэ зохёолые нюусаар гаргахада хабаададhан байгаа. Буржуазна Польшодохи хүшэр хүндэ байдалда (мүрдэлгэ, арест, яла тохолго, конфискаци гэхэ мэтэ) «Ксенжка» Ленинэй үшөө хэдэн зохёолнуудые, тэрэ тоодо «Шалэгдэмэл зохёолнуудай» түрүүшын 4 томые хэблэхээр бэлдэhэн юм.

«Марксизм-ленинизмын библиотекэ» гэжэ суглуулбарида ороhон номууд, научна шэнжэлгэнүүд уншагшадые ленинскэ гайхамшаг зохёолнуудтай танилсуулха юм. В. И. Ленинэй зохёолнуудай 40 томhоо бүридэhэн ехэ суглуулбари хэблэн гаргаhаниинь тус хэблэлэй хүдэлмэриин амжалтата үрэ дүн болоно. Владимир Ильичэй зохёолнууд манай республика дотор бүхы дээрээ 6 миллион хэhэгээр барлагдаhан байна.

В. И. Ленинэй зохёолнуудые «Ксенжка и ведза» мүнөө тайлбаринууд ба ажаглалтануудтайгаар, гоёор гүйсэдхэжэ, ойн баярай үдэр болотор хэблэхэ бэлэдхэл хэжэ байна. Жэшээлхэдэ, Ленинэй «Гүрэн ба революци», «Коммунизмдахи зүүнэй тала бариhан «үхибүүн ёhоной зүүнэй үбшэн» гэжэ зохёолнуудынь хэблэгдэн гаргагдаха. «Хүн—дэлхэй — политика» гэжэ hаяхан эмхидхэгдэhэн номдо дуратайшуулай клуб эдэниие тарааха юм.

— Большевигүүдэй партиие эмхидхэн байгуулагшад тухай элон шэнэ номууд хэблэлэй түсэбтэ оронхой. ПОРП-гэй ЦК-гай дэргэдэхи партиин түүхын институдай хүдэлмэрилэгшэдэй бэлдэhэн, «Полягууд Ленин тухай» гэжэ суглуулбари ехэ hонирхол үүсхэнэ.

Польшын хүдэлмэриинэй хүдэлөөндэ хабаадагшадай, эмиграцида байхадань Ильичтэй хамта хүдэлмэрилhэн, тэрээнтэй уулзаhан нүхэдэйнь дурдалганууд суглуулбари соо орохо. Вождиин революционно ябуулга, тэрэнэй рефератуудhаа хадууха абаhан юумэн (Ленин Краковта хоёр реферат уншаhан юм), тэрээнтэй уулзаhан тухай дурдалганууд мүн лэ Владимир Ильичэй намтарай бүлэгүүд мэтэ болохо юм. Вождиин Польшодо байhан үень тэндэ илангаяа хүсэд дүүрэнөөр харуулагдаха. Ленинэй тэрэ үеын намтарта хабаатай материалнууд ветерануудай дурдалгаар бүри хүсэд дүүрэн болгогдохо байха.

Владимир Ильичэй Польшодо—Краковта, Поронинодо, Закопан шадархи Белый Дунаецта—байhантайнь сэхэ холбоотой, «Ленин Польшодо» гэhэн суглуулбари номые «Ксенжка и ведза» олон мянган уншагшадтаа зорюулан гаргахаар бэлдэнэ. Эдэ жэлнүүдтэ тэндэ аяар 300 шахуу статья болон бусад зохёолнуудаа бэшэhэн. Ильичэй бэшэгүүд, Совет гүрэниие байгуулагшада зорюулhан уран зохёолнуудhаа абтаhан хэhэгүүд «Болото Ленин» гэhэн ном соо оруулагдаха. СССР-тэ хэблэгдэhэн В. И. Ленинэй хураангы намтар оршуулжа барлахаар хараалагданхай.

Республикын бусадшье хэблэлэй газарнууд ехэ түсэбүүдтэй. «Ведза повшехна» залуушуулда зорюулан, 10 ном гаргахаар бэлдэжэ байна. Тэрэ тоодо: «Ленин соёл тухай», «Ленин философи тухай», «Ленин залуушуул тухай», «Ленин хүмүүжүүлгэ тухай», «Ленин искусство тухай» гэхэ мэтэ номууд бии. Гүрэнэй педагогическо-hуралсалай хэблэл эдир уншагшадтаа «Володя Ульяновай ажабайдалhаа», «Владимир Ильич Ленин» гэhэн суглуулбари нийтэлэн гаргаха юм. Эдэ номуудынь фотоальбомууд, зурагууд шэнгеэр, залуушуулые Ленинэй зохёолнуудтай бүри дүтөөр танилсуулха зорилготой.

Владимир Ильичэй түрэhөөр 100 жэлэй ойдо зорюулан, Польшын эрдэмтэд научна конференцинуудые зарлаха, олон шэнжэлгэ тунхаглахаар хараална.

Нютаг нютагаа номуудые хэблэн гаргадаг газарнууд энэ хэрэгтэ хубитаа оруулхаар шиидэнхэй. Жэшээлхэдэ, Владимир Ильичэй хоёр жэл шахуу байhан Краков хотодо «Ленинэй эндэ байха үедэхи Краков ба эндэхи нютагууд» гэhэн альбом гоёор гаргагдаха байна.

Ежи БАРГУЕВСКИЙ.
Польшын журналист.
(АПН-Интерпресс).

ПНР. Поронинодохи В. И. Ленинэй музейдэ дэлхэйн олохон оронуудай туристнууд, ... шын нютаг бүхэнэй ажалшад олоороо ерэдэг юм. Үнгэрhэн жэлдэ Советскэ Союзай, ГДР-эй, ... Болгариин 180 мянга гаран эрхэтэд энэ музейдэ ороhон байна. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Порони... Ленинэй музейдэ Польшын эрхэтэд венок табижа байна. ЦАФ—ТАСС...

Улаан-Үдын аймагай «Улаан Оронго» колхозой ахалагша хонишон Зоригтуевай даадаг бригада түл абалгын халуун хаhые эмхитэй hайнаар үнгэргэбэ. Энэ отарын 100 эхэ хонин бүриhөө 90 хурьган абтаад, хоролтогүйгөөр тулжүүлэгдэжэ байнхай. Мүнөө хурьган бүхэнэйнь амидын шэгнүүр 20 килограммда хүргэгдөө. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хонишон Д. Дашиева хурьгадаа эдеэлүүлнэ.

А. КНЯЗЕВАЙ фото.

УЛААН ТУГТА ХҮРТЭГШЭД

Ажалшадай депутадуудай нютагай Соведуудэй социалис мүрысөөнэй 1969 оной түрүүшын кварталай дүнгүүд гаргагдаба.

Эдэ дүнгүүдэй ёhоор, Прибайкалиин аймагай Татауровай сельскэ Совет социалис мүрысөөндэ илаhанида тоологдожо, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан туг, нэгэдэхи мүнгэн шан —275 түхэригтэ хүртөө.

Мүрысөөндэ хоёрдохи hуури эзэлжэ, 175 түхэриг мүнгэн шанда Хэжэнгын аймагай Дээдэ Худанай сельскэ Совет хүртэбэ.

Гурбадахи мүнгэн шан —135 түхэригые Сэлэнгын аймагай Зүй-Сүтын сомоной Совет абаха болобо.

М.БУЛАГАЕВ.

АЯНШАЛГА ТУХАЙ ЯРИЛДААН

Агуу багшын түрэhэн нютаг, ажал ябуулгатайнь холбоотой газарнуудаар аяншалга ходо хэгдэдэг болобо. Пенсионернүүдэй партийна организациhаа Н. Г. Перевалов нэгэ иимэ аяншалтаhаа hаяшаг бусажа ерээ.

В. И. Ленинэй ябаhан газарнуудаар аяншалhан тухайдаа нүхэр Перевалов нүхэдтөө хөөрэжэ үгэбэ. Ульяновтанай бүлын Симбирскдэ байhан үе тухайнь, тэрэ үеын Симбирскын зурагуудые, энэ гайхамшагта бүлын фото-зурагуудые харуулалсажа байгаад хөөрэбэ.

Казанска университедтэ ороходоо, Володя Ульяновай hуража байhан үеые, революционно ажал ябуулгада эхилэн орожо байhыень нүхэр Перевалов hонирхолтойгоор хөөрэhэн байна. Саашань хаанта засагай полициин мүрдэлгэ, сүлэлгэ, түрмэ шорон, хилын саана байха баатай болоhон тухайнь тогтон хөөрэбэ. Н. К. Крупскаягай ажал ябуулга тухай хэлэлсээ. Ингээд шата шатаарнь агуу багшын биографи тон хураангыгаар, фото-зурагуудые харуулалсажа байгаад хэлэхэдэнь ехэ hонин байна. Олон хүнүүд асуудал hураа.

Октябрьска районой промышленна предприятинуудаар—ноохо сэбэрлэдэг фабрика, нарин сэмбын фабрика, hургуулинууд болон бусад организацинуудаар ябажа, нүхэр Перевалов хөөрэлдөө хэhэн байна.

К. ДАНИЛОВ.

МОСКВАҺАА БУСАБА

Аймагай hаалишадай мүрысөөндэ үнгэрөөшэ жэл эрхим дүн туйлаhан, Үдын совхозой hаалишад Базар-Ханда Очирова, Шамсанур Актямова гэгшэд ВДНХ ошохо путёвконуудаар шагнагдаhан байгаа.

Эдэ нүхэд hаяхан Москва хото ошожо, Арадай ажахын туйлалтануудые харуулдаг выставкэ hонирхон хараад, нютагаа бусажа ерэбэ.

Майн 1-ниие нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха зорилготой ажалай вахтада жагсаhан Б-Х. Очирова жэлэй эхинhээ үнеэн бүриhөө 800 килограмм, Ш. Актямова — 750 килограмм hү haaraa.

Б. ЛАЙДАПОВ.

Хори.

ХИМИИН ЗҮЙЛНҮҮДЫЕ—ХҮДӨӨ АЖАХЫДА

МИНЕРАЛЬНА БОДОС—МАЛДА ТУҺАТАЙ ЗҮ...

Зарим ажахынуудай гүүртэ, отарануудай дээгүүр ябахада, хони, үхэрэй хашаа, хоройн газаагуур, амбаар, складуудай хажуугаар элдэб минеральна тэжээл, дабhан, брикет гэхэ мэтэ хайша хэрэгээр хаягдашанхай хэбтэдэг. Тэрэниинь мал эдихэлээ эдижэ, үгыдөө саhа, бороодо угаагдажа, шанар шэмээ гээдэг.

Минеральна бодосуудай адууhа малай бэедэ али тухай ехэ туhатай. ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ талаараа тон хэрэгтэй тэжээл байhаниие зарим хүнүүдэй хүсэд ойлгодоггүй дээрэhээ иимэ юумэн болоно гэжэ hанагдана.

Үхэр мал, илангаяа үнеэд гансахан белок ехэтэй элдэб тоҷон, углеводуудаар элбэг тэжээл эдихэдээл hү шэмээ дээшэлүүлдэг, түргэн таргалдаг.

Минеральна бодосууд малда юугээрээ туhатайб гэхэдэ, тэрэмнай зүрхэ, hудалайнь сохисые тааруулжа үгэнэ, бүхы бэедэнь, шүрбэhэ шандааhандань ехэ туhатай шэмэ үгэнэ. Мүн эдиhэн тэжээлээ гэдэhэ дотортоо, хото соогоо эдеэшүүлэн болбосоруулжа, бэедээ шэнгээхэтэнь hайн болгоно. Гадна минеральна бодосууд малай досоо ороhон муу шанартай зүйлнүүдые, элдэб хоро шарыень үгы хэнэ.

Тусхайлбал, минеральна бодосууд үнеэдэй hүндэшье оролсодог байна бшуу. Жэшээлхэдэ, үнеэн дэлэн соогоо нэгэ литр hү бэеhээ болбосоруулан бии болгохын тула 35—40 грамм белок, тоhо, 7 грамм минеральна бодосуудые, тэрэ тоодо 1.2 грамм кальци, 0,8 грамм фосфор гаргашалдаг байна. Ондоогоор хэлэбэл, 20 литр hү үгэдэг үнеэн сүүдхэ соо 24 грамм кальци, 16 грамм фосфор бэеhээ гаргана гээшэ

Ингээд ерэхэдээ малай саг үргэлжэ бэеhээ гаргажа байдаг тэрэ минеральна бодосуудыень ходо хүсөөжэ үгэхэ, тиимэ зүйлнүүдээр таhалдуулангүй хангажа байха шухала болоно бшуу. Минеральна бодосуудаар элбэг тэжээл тусхай нормо, рационой ёhоор таhалдалгүй эдижэ байhан мал лэ ашаг шэмэтэй байха болоно.

Харин тиимэ минеральна бодосуудай али нэгыеньшье удаан саг соо хэрэглээгүй ябаа hаа, адууhа мал эдиhэн тэжээлээ ёhоор болбосоруулжа, бэедээ шэмэ болгожо шадахаяа болино. Тэрэнhээ уламжалан ашаг шэмэнь доошоо ороно, муудана ха юм. Мүн минеральна бодосуудые дан ехээр хэрэглэбэл, малда баhал туhа болохогүй, тодхор татажа магад.

Адууhа малда олон янзын минеральна бодосуудые нэмэлтэ тэжээл болгожо эдюулхэ хэрэгтэй. Жэшээнь, дабhанай кальци, магни, натри, кали, түмэрэй зүйл, зэд, кобальт, сайн, марганец, фосфор, хлор гэхэ мэтэ бусад зүйлнүүд амитанай бэедэ хэрэгтэй болодог гээшэ.

Гэхэтэй хамта элэ бүхы бодосуудые тон бодомжотой зүбөөр, зоотехническэ нарин заабариин ёhоор малда нэмэлтэ тэжээл болгон эдюулхэ шухала. Тиихэдээ ямар тэжээлдэ хэды шэнээн минеральна бодосууд байдаг бэ гэжэ hайн мэдэхэ хэрэгтэй. Тиимэhээ үбhэ тэжээл дээрэнь үшөө юу холилсоо hаа, минеральна бодосуудынь хэрэгтэй нормодоо таарахаб гэжэ энэ таблица дээрэhээ хаража болоно (минеральна бодосые процентээр харуулхада):

	Кальци	Фосфор
Яhанай гурилда	24,5—30,0	11,8—13,9
Мелдэ	37.0	0.18
Известнягта	33,0	0,10
Шулуу нүүрhэнэй шлагта	9.0	5.0
Загаhанай гурилда	6.0	3.2
Мяха-яhанай гурилда	5,1	3.2
Хорхойн гэр үйрүүлhэн гурилда	30—38	—

Манай республикын газарай хүрьhэндэ фосфор ехэ дутамаг байдаг. Хэрбээ фосфорой хомор байгаа hаань, суперфосфадые уhанда хайлуулжа, эбэртэ бодо малай тэжээлдэ холилсоод үгэхэдэ өөрэгүй гэжэ профессор А. П. Дмитроченко дурадхана. Энээниие иимэ гуримаар бэлдэхэ гэбэл, 1 килограмм суперфосфадые 2 литр уhан соо хээд, hайсахан удаан худхаха хэрэгтэй. Тиигээд тэрэнээ байлгажа, 12 часhаа бага бэшэ саг соо тунааха шухала. Тэрэ... дээрэхи шэнгыень зба... хэ үбhэ тэжээл дээгүү... Үгышье hаа, тэрэнии... уhан соо худхаха ба... роо тунааша үлхэнии... яашье болохогүй. Тэр... зүйлнүүд ехэ байна б...

Тиигэжэ суперфос... зүбөөр хайлуулжа, ... hаа, 1 литр тиимэ ... 40—45 грамм фосфо... Тэрэ минеральна бод... шэнгэн зүйлөө 100 ли... хаад, малда уулгаха ...

Суперфосфадые мо... гү, али түмэр бэшэ ам... хаха ёhотой. Харин ... таарахагүй.

Суперфосфадые уhа... бии болгоhон минер... лан ехэ уhанда холико... рээндээ байбан (мезный... мэлсэхэ ёhотой. Тииг... грамм сернокисло зэд... багахан халуун уhан со... Удаань тэрэнээ 9—10 ... хүйтэн уhанда худхаж...

Адууhа малда элэ... бодосуудые холиhон та... хэдэ ашаг шэмэнь эд... дээшэлдэг гэжэ мэдээ... Ковальский заана. Жэш... тэ гол рацион дээрэ... hан минеральна бодосу... үгэхэдэ. hү шэмэнь 10—... тээр дээшэлнэ. Шахам... буруунууд миил юры... эдижэ байhандаа орхо... раггүй түргэн таргал... 10—15 процентээр у... Шахамал гахайнууд—1... цент. хурьгад 15—20 ... шэгнүүрээ дээшэлүүлн... хэнэй ноохон 0,1—0,3 ... ехэ хайшалагдана, та... үйлэгэн—10—25 про... эбтана.

Эдэ тоо, баримтану... наб гэхэдэ, адууhа ма... жээлые минеральна бо... бэг болгожо, хэрэгтэй ... үгөө hаа, мяхан, hүн, ... гэн хараа байса ехээр ... бшуу.

Б. ДАШ...
Буряадай худ...
институдай ад...
тэжээлгын кафедр...

...урядай ...комсомолой ...үүхэһээ

АЛДАР ГАБЬЯАТА 45 ЖЭЛ

...комсомолой органи... ...эмхидхэгдэһэн са... оной май һарын эхин... ...тоологдодог. Тэрэ үедэ ...болоһон түрүү... дээрэ РКСМ-эй Бу... организаци бии байгаа.

...мнай комсомолой ор... эмхидхэгдэһэн сагһаа ...жэлэйнь ой мүнөө жэлдэ Коммунис партии... ...алга доро Буряадай ...организаци хүмүүжэ... ...эй дайшалхы отрядуу... ...лоложо, алдар солоороо ...н, дабшаһан түүхэтэй.

...Октябриин революци ...эн гэрэлтэ тулагаа са... ...сагһаань хойшо Буряа... ...залуушуул Совет засаг ...н түлөө эдэбхитэйгээр 1917—1919 онууд... ...рулай коммунис сою... ...бололожо, хүдэлмэрищэн, ...дунда политическэ хү... ...гэнөөр ябуулжа эхилээ ...з залуушуулай түрүү... ...нуудтэ буряад залуу... ...занов, Г. Власов, А. М. Сагадарова, Н. ...А. Лихачева, Н. Пеш... Нелюбин, Н. Балдаев, ...В. Ильин болон бу... байгаа. Буряадай за... большевигүүдэй агита... доро социалис рево... ...кампаньгта удха шана... ...ис партиингаа полити... ...ондо ойлгуулдаг һэн.

...онголой автономито ...эмхидхэгдэхэ үедэ ...организацинуудта, ...хамта 1069 гэшүүд ...һэн. Тэдэнэр граж... ...уеэр, Совет засагта ...нюдарган баяшуул... ...сэлэй үеэр Коммунис ...хүтэлбэри доро дай... ...тагаараа суурхаһан за... ...гаа бшуу. Хойшодоо ...организацинууд бүри ...орон доторoo социа... ...лха хэрэгтэ үнэн шу... ...магсаһан намтартай.

...комсомолой организа... ...шын съездын болоһо... 1925 оной январь һара... ...шуудай тоо 3434 бо... 1926 оной январьда — ...тэй байһан, харин ...гээр—10 мянган ком... ...бии болоһон байгаа. ...нмнай комсомолшууд ...ай тогтоод байхада, ...эй хүдэлмэридэ эдэб... ...баадалсаа. Хүдэлмэри... ...ан зондо эрдэм ном ...уулинуудые барилса... Комсомолой областной ...бэлигтэй залуушуулые ...о һургажа, багшанар ...о үеын техникумүүдтэ ...залуушуул мүнөө мэдээ... ...болоһон байдаг.

...нуудай комсомолшуу... ...з партийна, совет бо... ...эрхим кадрнууд урган гараа. Буряад-Монголой АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ байһан нүхэр Д. Доржиев, уран зохёолшо Н. Балдано, Социалис Ажалай Герой Г. Цыденов, профессор В. Должных, хүдөө ажахын эрдэмэй кандидат М. Рампилова, СССР-эй арадай артист Г. Цыдежапов, уран зурааша Р. Мэрдыгеев болон бусад комсомолой арюун замаар хүмүүжэжэ гараһан байна. Олон хүнүүд Буряадай морито сэрэгэй частьда (Буркавдивизион) эльгээгдэжэ, дайшалхы габьяагаараа алдаршаа. Тиихэдэ комсомолшууд байһан, Улаан Армиин элитэ командирнууд болоһон хүнүүдэй тоодо Советскэ Союзай Герой, генерал-майор И. В. Балдынов, полковник Д. Б. Доржиев, подполковник Д. Ц. Цырепилон болон бусад оролсоно.

Залуушуулые хүмүүжүүлхэ, һургаха хэрэгтэ Коммунис партимнай угаа ехэ анхарал оролдолгоёо гаргаһан. Тиимэһээ комсомолшууд болон залуушуулай политическэ эрдэм болбосоролые дээшэлүүлхын тулада Буряадай областной организаци ехэ хүдэлмэри ябуулһан байха юм. РКСМ-эй областной түрүүшын съездһээ хойшо комсомолшууд политкружогуудта һуралсаа, тематическа лекцинүүдые уншалгада хабаадаа. Газетэ болон журналнуудые, уран зохёолой номуудые уншажа, эрдэм бэлигээ дээшэлүүлһэн байна. Олон залуушуул партийна һуралсалда ябаа. Гадна курсануудта, техникумүүдтэ, рабфак болон дээдэ һургуулинуудта һурадаг комсомолшууд һураггүй олошорһон. Тиимэ һургуулинуудта 1924 ондо 452 комсомолец һураа гэхэ гү, али бүхы комсомолшуудай дүрбэнэй нэгэ хубинь, мүн партийна һургуули, курсануудта 469 комсомолшууд, тиихэдэ 1925—1926 онуудта гансахан партийна һуралсалда ябагшадай тоо мянгаад шахуу болоһон байгаа.

Областной комсомолой организациин тоогоороо ургаха, бэхижэхэ хэрэгтэнь, тэдэнии коммунис ажабайдалда һургаха, хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ 1924 онһоо эхилжэ хэблэгдэһэн РКСМ-эй областной комитедэй орган—«Буряадай комсомолец» газетэ ехэ үүргэ дүүргээ.

Гушаад онуудта түрүүшын колхоз, совхозуудай эмхидхэгдэжэ, МТС-үүдэй тогтожо, хүдөө ажахыда оньһон арга хэрэглэгдэжэ байхада, республикаяа хүгжөөхын тулада илангаяа залуу үетэн, комсомолшууд эдэбхи үүсхэлээ гаргаһан юм. Буряадаймнай комсомолой организаци энэ үедэ комсомолшууд болон залуушуулые шэнэ байдалда һургажа, ажалдаа коммунис ёһоор хандаха заншалаар хүмүүжүүлээ. Хүдөө нютагуудташье, промышленна предприятинуудташье залуу наһатанай эдэбхи үүсхэл ехээр бадаржа, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхын түлөө тэмсэл, социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрһэн. Жэшээлхэдэ, Улаан-Үдын городской комсомолой организациин үүсхэлээр Буряадаймнай гигантын—ЛВРЗ-гэй һуури табилгада хэдэн зуугаад комсомолшууд ажаллаһан. Тэндэ 1932 ондо комсомолой 16 ячейкэ, 41 бүлэг эмхидхэгдээ һэн. Комсомолой ячейкэнүүдэй жэшээгээр энэ завод бодхоолгодо залуушуулай 50 бригада хүдэлһэн байна. Тэрэ үедэ залуу ажалшадай мэргэжэлые дээшэлүүлхэ курсанууд нээгдэһэн байгаа.

1933 ондо республикымнай хүдөөгэй аймагуудта 11 мянган комсомолшууд, тэдэнэй хахадынь шахуу колхоз, совхозуудай үйлэдбэридэ хүдэлжэ, партиингаа табиһан зорилгонуудые бэелүүлгэдэ шударгыгаар хабаадаа. Орон доторoo коллективизациин боложо байхада, жэшээтэ ажалаараа алдаршаа һэн. ВЛКСМ-эй Буряадай обком 1932 ондо 1300 комсомолшуудые һургажа, колхозуудай счетоводоор эльгээһэн, 300 гаран хүнүүдтэ хүтэлбэрилхы тушаалнуудые даалгаһан байна. Гансахан Түнхэнэй аймагта 12 комсомолшууд колхозуудай түрүүлэгшэнэр болоһон, 35 хүн фермые даагшаар, 45 хүн бригадираар, 41 хүн трактористаар, 48 хүн счетоводоор хүдэлһэн байха юм.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэшье Буряадай комсомолшуудай туйлаһан аша габьяань ехэ. Агуу ехэ дайнай түрүүшын үдэрнүүдтэ республикаһаамнай 12 мянга шахуу комсомолшууд, тэрэ тоодо ВЛКСМ-эй обкомой нэгэдэхи секретарь байһан нүхэр В. А. Сахьянов, өөһэдынгөө һайн дураар фронтдо мордоо һэн. Хожомынь хэды олон комсомолшууд дайнда жагсааб! Тэдэнэр бултадаа ами наһаяа хайрлангүйгөөр фашистнартай тэмсээ, шэн зоригоо гарган, Эхэ ороноо хамгаалаа. Залуушуулай дундаһаа хэдэн мянгаадынь орден, медальнуудта хүртөө. Тиихэдэ С. Орешков, Г. Москалёв болон бусадта Советскэ Союзай Геройн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоо. Дайшалхы габьяагаа харуулһан сэрэгшэд Ц. Доржиев, Б. Дамчеев, М. Авдохина, Тюрина гэгшэдтэ засаг түрын дээдэ хайранууд үгтэһэн байна.

Фронтдо туһалжа байһан тылэй хүдэлмэрилэгшэдэй габьяае мартажа болохогүй. Республикымнай хүдөө ажахыда, промышленна предприятинуудта хүдэлдэг комсомолшууд, залуушуул бригада болон эмхидэжэ, социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр жагсаһан. Тэрэ үеын байдалһаа харахада, иимэ жэшээнүүд элирнэ. Улаан-Үдын ПВЗ-гэй нүхэр Е. Реутскиин хүтэлдэг комсомол-залуушуулай бригада нормоёо 500 процент хүрэтэр дүүргэдэг байгаа. Саянзын МТС-эй нүхэр Б. Дыбрыловэй даадаг тракторна бригада условно трактор бүхэндэ үгтэһэн даабарие гурба дахин үлүүлһэн, ороо һо тарянай баян ургаса хуряажа, нүхэр Дымбрылов Социалис Ажалай Геройн нэрэ зэргэдэ хүртөө. Малшадайшье дунда олон хүнүүд шалгардаг байгаа.

Габьяата ажалаараа суурхаһан республикымнай 50 комсомолшууд орден, медальнуудые абаһан, 81 гэшүүд БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаһан, 35 комсомолшууд «Хүдөө ажахын отличник» гэһэн значогуудые зүүһэн байна. Ажалай үльгэр жэшээ харуулһан хэдэн зуугаад комсомолшууд ВЛКСМ-эй Буряадай обкомой хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаа.

Дайнай хойто жэлнүүдтэ бүхы оронноймнай комсомолшууд, залуушуул ажалай баатаршалга гаргажа, табан жэлэй түсэбые болзорһоонь уридшалан дүүргэхые оролдоо бэлэй. Комсомолшууд ямаршье ажал даажа, хаанашье хүдэлжэ байхадаа хододоо түрүү ябалсаа. Тэдэнэр хүдэлмэридөө коммунис ёһоор хандажа, ажалай бүтээсые горитой дээшэлүүлээ. Жэшээлхэдэ, Зэдын комбинадай нүхэд Анисимов, Третьяков гэгшэдэй бригаданууд табан жэл соо 9—12 жэлдэ бүтээхэ дабарие дүүргэһэн. Ехэ-Куналейн МТС-эй нүхэр Дамбаевай тракторна бригада жэлэйнгээ түсэбые 1,8 дахин дүүргэжэ, мянгаад килограмм горючи тоһо алмаһан байгаа.

Орон доторoo дэлгэрһэн бүхэсоюзна патриотическа үүсхэлдэ Буряадай комсомолшууд оролсожо, шэнэ тунга газар элдүүрилгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадаһан түүхэтэй. Олон залуушуул комсомолой путёвкоор республикынгаа зүг бүриин аймагуудта ошожо, залуу наһанайнгаа хабые харуулһан, орон доторoo хүдөө ажахын продуктнуудые элбэгжүүлхэ гэһэн парти, правительствынгаа табиһан зорилгонуудые шиидхэлсээ.

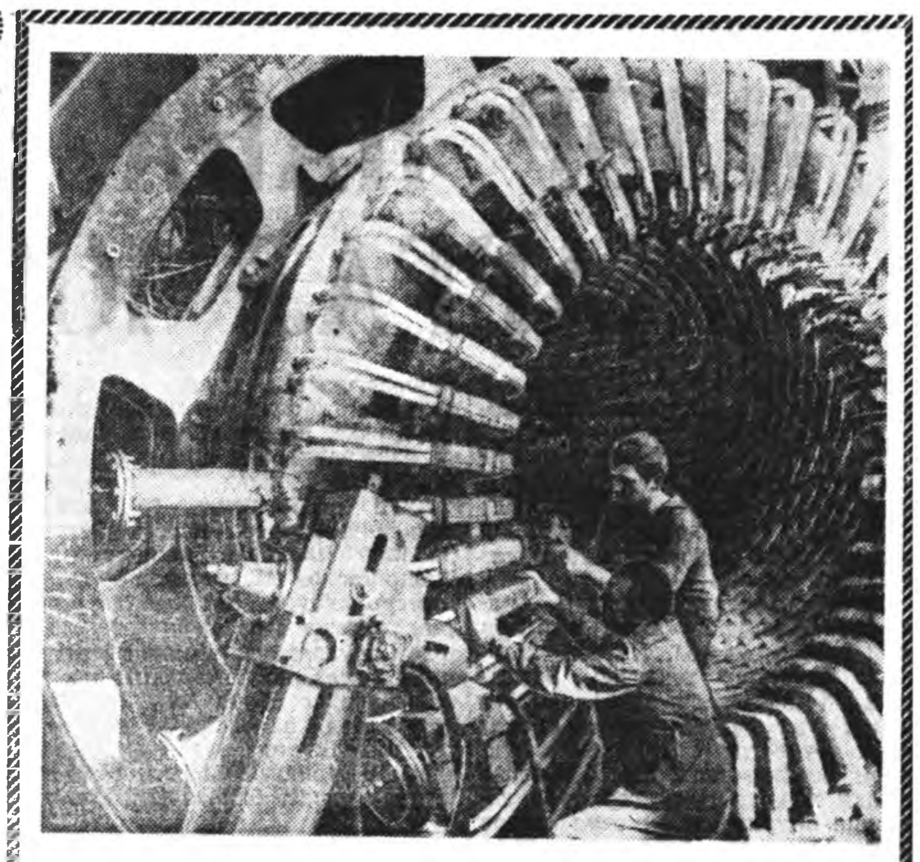
Мүнөө үедэ үйлэдбэрилгын хүсэнүүдэй урган хүгжэжэ, совет наука болон техникын аргагүй ехэ амжалта туйлажа, хүн түрэлтэнэй замбуулиин дайдые шэнжэлжэ байһан сагта Буряадаймнай комсомолшууд улам лэ хүдэржэжэ, коммунис ёһо заншалаар хүмүүжүүлэгдэжэ, совет арадайнгаа гайхамшагта амжалта туйлаха хэрэгтэнь хубитаяа оруулалсажа байна. Тэдэнэр областной партийна организациингаа хүтэлбэри доро КПСС-эй ЦК-гай XXIII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэлсэнэ.

Оронноймнай комсомолшууд түүхэтэ 50 жэлэйнгээ ойе угтаа. Ленинскэ комсомолой зэргэдэ 24 миллион хүбүүд, басагад жагсажа, коммунис общество байгуулха хэрэгтэ эдэбхи үүсхэлээ гаргана, шэн габьяагаараа суурхана. Мүнөө Буряадаймнай промышленна предприятинуудта, хүдөө ажахыда, эмхи зургаануудта хамта гушан мянга шахуу комсомолшууд хүдэлдэг, техникумүүдтэ, вузуудта, профессионально-техническэ һуралсалда, һургуулинуудта 41 мянга гаранинь һурана. Хаанашье ябахадаа, тэдэнэй эдир наһанай эршэ зоригые хаража, урмашан байдаг гээшэбди. Комсомолой областной организаци табан жэлэй ехэ барилганууудта туһална. Буряадай комсомолшууд Сэлэнгын целлюлозно-картонно комбинадые шефтээ абанхай. Түгнын уһалуурин системэ бүтээлсэнэ. Зэдын аймагай комсомолой организаци хонин ажал ехээр хүгжөөхэ гэһэн эдэбхи гаргаад, республика доторoo мүрысөө үүсхээ. 1975 он болотор манай Буряад орон хонидойнгоо тоое 2 миллион хүрэтэр үдхэхэ, жэлдээ 30 мянган тонно хониной мяха, 7 мянган тонно ноохо гүрэндөө худалдадаг болохоор хараална. Энэ зорилго бэелүүлхэ хэрэгтэ комсомолшууд, залуушуул сог залиая бадаруулалсана гээшэ.

Комсомолой 50 жэлэй алдарта ойе ажалай амжалтаар угтахын тулада промышленна предприятинуудта 800 комсомол-залуушуулай бригада эмхидхэгдэһэн. Илангаяа Улаан-Үдын «Электромашина», «Теплоприбор» заводуудта, ПОШ фабрикада залуушуулай бригаданууд ажалаараа шалгараа. Ленинэй орденто мяха-консервын комбинадай залуушуул табан жэлэйнгээ даабарие болзорһоонь уридшалан дүүргэхын түлөө тэмсэжэ, үнгэрэгшэ жэлдэ түсэбһөө гадуур 230 мянган условно баанха консервэ, 15 тонно колбасна зүйлнүүдые үйлэдбэрилөө. Хүдөө ажахын 4 мянган механизаторнууд, мянга гаран һаалишад, 700 хонишод алдарта ойн мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадаа.

ВЛКСМ-эй 50 жэлэй ойдо зорюулһан тогтоол соогоо КПСС-эй Центральна Комитет бэшэхэдээ, комсомолой хүгжэлтын замынь Эхэ һайхан социалис оронойгоо түүхэтэй, хүдэлмэрищэн ангиин, таряашадай тэмсэлтэй нягта холбоотой, Коммунис партиингаа хүтэлбэри доро социализм байгуулжа, коммунизмын замаар дабшана гэжэ тэмдэглэһэн байгаа. Манай Буряадай комсомол 45 жэлэй хугасаа соо агуу ехэ Ленинэй хэрэгтэ үнэн сэхэ хэдэн мянгаад хүнүүдые хүмүүжүүлһэн, тэдэнэй олонхинь партиин зэргэдэ жагсаһан байха. Комсомолой зэргэдэ хүмүүжэһэн хүнүүд совет патриотизмын, пролетарска интернационализмын шэнжэ шанараар бэеэ арюудхажа, коммунис ёһо заншалтай боложо, жэшээ харуулна. Гэгээн гэрэлтэ ерээдүйн—коммунизмын замаар дабшан ябаһан манай залуушуул нимэл сэдьхэлтэйгээр хүмүүжэхэ ёһотой ха юм.

Н. МУНКОЕВ,
хорёод оной комсомолой гэшүүн, тусхайта пенсионер.

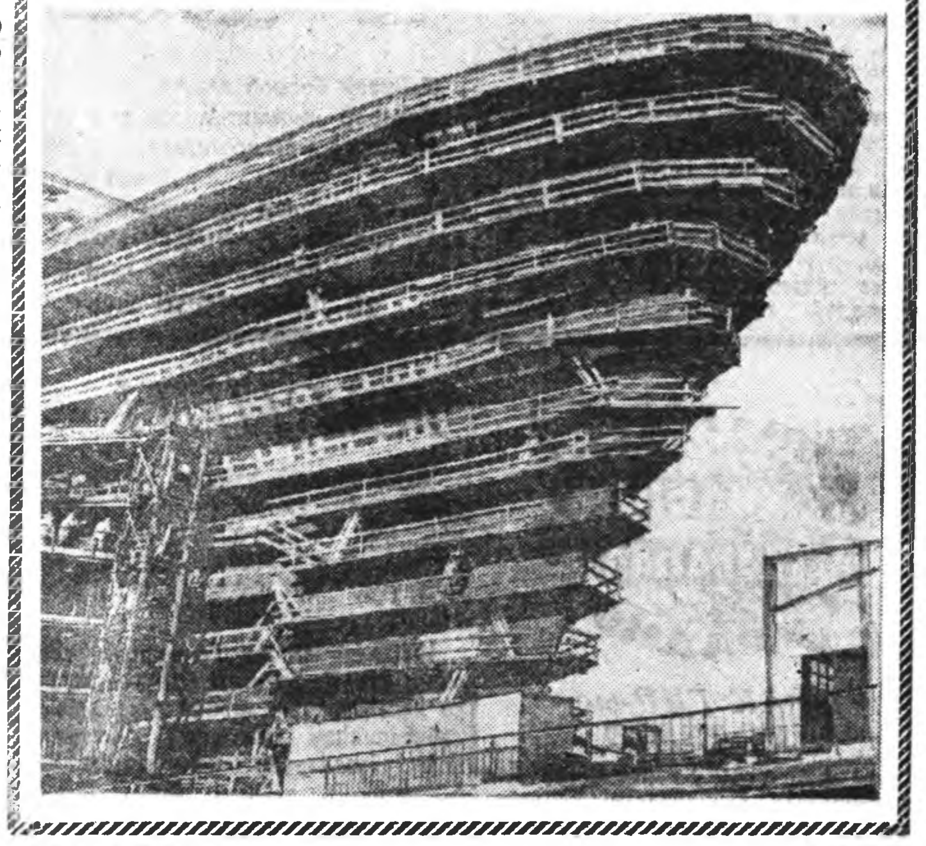
ТҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ

Ленинградай «Электросила» заводой хүдэлмэрилэгшэд нэгэ миллион киловатт хүсэтэй турбогенератор бүтээн гаргажа дүүргэхэ дүтэлөө. Иимэ ехэ хүсэтэй машина дэлхэй дээрэ үшөө үгы юм. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: турбогенераторай статор тодхогдожо байна.

ТАСС-ай фотохронико.

Ленинградай Адмиралтейскэ заводто «Восток» гэжэ дэлхэй дээрэ эгээл томо, загаһа баридаг бааза баригдажа байна. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Адмиралтейскэ заводто бүтээгдэһэн, загаһа баридаг бааза.

АПН-эй фото.

...ский милиционер» гэһэн олон тиражтай газетын түрүүшын номер 1939 ондо хэблэлһээ ... Энэ номер паровоз-вагон бүтээлгын заводой типографида хэблэгдээ бэлэй. Редакторынь ...Сергеевич Курицын байһан.
...азетэ хадаа республикын НКВД-гэй хүдэлмэрилэгшэдэй дайшалхы нүхэрынь боложо, нии... сахиха, гэм хэгшэдтэй тэмсэхэ хэрэгтэнь ехэ туһа хэжэ эхилээ һэн.
...«Дзержинец» газетые республикын МВД-гэй бүхы подразделениинхид, фабрика, заводуудай ...нуудай түлөөлэгшэд, республикын захиргаанай органууд захижа абана.
...бэшэдэг хүнүүд, штатнабэшэ корреспондентнүүд һүүлэй жэлнүүдтэ олон болоо. Рес... ...хон һуурин, тосхонуудта газетын эдэбхитэдтэй уулзахат.
...эр, майн 5-най үдэр республикын дотоодын хэрэгүүдэй министерствын соёлой байшан ...инец» газетын 30 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаан болобо. Газетын эдэбхитэд, ...корреспондентнүүдтэ дурасхаалай бэлэгүүд. Хүндэлэлэй грамотанууд барюулагдаа.
...ДЭЭРЭ: Улаан-Үдын Железнодорожно районой милициин таһагай хүдэлмэрилэгшэд (зүүн ...Матхеев, И. Кишковский, Н. Макаров гэгшэд «Дзержинец» газетые уншажа байна.

ХҮН ЗОНОЙНГОО ЭЛҮҮРЫЕ ХАМГААЛАН...

Хорин дүрбэн жэлэй урда Улаан-Үдын медицинскэ училищи дүүргээд, хүдөө нютаг хүдэлхэеэ ошоо һэм. Тэрэ үедэ медицинскэ фельдшернүүдэй хаа хаанагүй дуталдадаг байһаниинь мэдээжэ. Прибайкалиин аймагай Гурулево тосхондо фельдшерскэ пункт нээхэ даабаритай байгааб. Дүй дүршэлгүй, үшөөл гүлмэр залуу ябагдаһан үе һааб даа. Тиигэбэшье бэрхэшээлһээ далтирангүй, хамсыгаа шуужа хүдэлһэнэй ашаар гурбан жэлэй турша соо нилээд дадалтай болоогдоо һэн. Хото газарташье хүдэлхэ арга боломжо бии байгаа. Гэхэ зуура анханһаа хойшо хүдөө нютагта хүдэлхэ хүсэл эрмэлзэлтэй байһан хүм. Энэ хүсэлөө бэелүүлжэ шадааб.

Түрэһэн нютаг—Дунда Бүхэндөө хүдэлхэ зорилготой 1956 ондо нүүжэ ерээ һэм. Эндэ медицинскэ пункт үгы байһан. Шэнэ пункт нээхэ асуудал табигдаа, нэгэ бишыхан гэр сүлөөлэгдэжэ үгтөө бэлэй. Тэрэ гэһэнһээ хойшо мүнөө болотор нютагтаа хүдэлжэ байнхайб. 1970 он болотор шулуугаар шэнэ байшан барижа орохо зорилготойбди.

Бидэнэй хүдэлмэридэ ушардаг зарим бэрхэшээлнүүд тухай хуряангыгаар дурдахые шухалада тоолоноб. Тосхон бүхэндэ медицинскэ пункт байха зэргэтэй юм. Гэбэшье медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй үшөө дутамаг дээрэһээ зарим тосхондо тиимэ пункт үгы байдаг. Тусхай дунда һургуули дүүргэһэн медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд тэдэ пунктнуудта ехэнхидээ хүдэлдэг байна.

Медицинскэ фельдшернүүдэй хүдэлмэри тон харюусалгатай. Юуб гэхэдэ, тэдэнэр врачай хэхэ юумые хаба шадал соогоо хэхэ баатай болодог шуу. Тиимэһээ эндэ баян дүй дүршэл хэрэгтэй. Үнинэй хүдэлжэ, хүдэлмэридөө дүршэһэн фельдшер бэрхэшээлнүүдые хэзээшье дабажа гарадаг.

Зуу гаран үрхэтэ айл, 5 отара, һү һаалиин нэгэ фермэ, найман жэлэй һургуули, хоёр магазинние даадагби. Отара, гүүртэ дээгүүр неделидээ нэгэ дахин заатагүй ябажа, ариг сэбэрые шалгадаг, врачай зүбшэлтэй хуудаһа гаргадаг, элидхэл, хөөрэлдөө хэжэ байдагби. Ариг сэбэрэй сахигдаагүй байбалнь, тэрэ дары дүүргүүлдэг гуримтайб. Хэрбээ хэн нэгэнэй үбшэлбэл, түргэн туһаламжа үзүүлэгдэдэг юм. Найман жэлэй һургуулиин һурагшадые ходо шалгажа байдагбди. Һурагшадай дундаһаа һунгагдаһан эдир санитарнуудта зүбшэл үгэжэ, ариг сэбэрые нягтаар сахюулхые оролдодогбди. Класс бүхэндэ тиимэ санитарнууд бии. Өөһэдынгөө классай үхибүүдэй ариг сэбэрые алдадгүй шалгажа байдаг. Медицинскэ зүбшэл үгэһэн хөөрэлдөө һурагшадай дунда нэгэнтэ бэшэ үнгэргөөб. Магазинуудтахи ариг сэбэрые үдэр бүри шахуу хаража, шалгажа байдагби. Ингэжэ өөрынгөө даагшын газарнуудтай холбоо барисаатай байхада, хэзээдэ туһатай, аша үрэтэй байдаг. Һэргылэмжын хүдэлмэри ходо ябуулдаг байһанайм ашаар һүүлэй жэлнүүдтэ нэгэшье халдабарита үбшэн үзэгдөөгүй, нарай үхибүүнэй гээгдэһэн ушар байгаагүй.

Айл бүхэндэ ариг сэбэрые наринаар сахюулха хүдэлмэри хэгдэдэг. Тиимэһээ олонхи айлнууд доо газаагүй сэбэр байхые оролдодог. Мүн үлбэр, үбшэн хүнүүдтэ хэжэ шадаха хүдэлмэриинень оложо, дурадхажа байдагби.

Даадаг участогайнгаа зониие һайса мэдэхэб гэхэдэ алдуу болохогүй. Хүн бүхэнэй бэеынь тамирые, ямар үбшэнтэйень мэдэбэл, хүдэлмэрилхэдэ хүнгэн болодог. Энээндэ жэшээ болгон, Петр Михайлович Батыцевай бүлые абаад үзэе. Энэмнай колхозой дүршэл ехэтэй малшан тоотой юм. 20 жэлэй турщада мал харюулаа. Хотын ужаһан үбшэнөөр арбан жэлэй туршада үбдэһэн байна. Тиигэбэшье П. М. Батыцев врачай заабариһаа гарадаггүй. Сагаа зүбөөр хубаарилжа амардаг. врачай дурадхаһан эдеэ хоол эдидэг. Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, миниин харууһан доро ходо байдаг. Эхэнь шуһанай дарасаар ядардаг. Энэ бүлэдэ ходо орожо, туһаламжа үзүүлхэ ушар гарадаг. Һүниин тэнгээр заримдаа сонхыем наяргаха. Юун болоһыень мэдэмсээрээ хэрэгтэй эмүүдээ абаад, яаралтай гараха ушар али олон болодог. Антонида Романовна нэгэнтэ бэшэ дуудуулһан байха. Глюкозоор тариха, резоприн (эм) үгэхэдэм, шуһанайнь дараса удангүй доошоо ородог.

Гэнтын усалда дайрагдажа, хүнэй аюулда орохо ушар хаа-яа болодог ааб даа. Иимэ сагта түргэн туһаламжын яаха аргагүй хэрэгтэй байһаниинь элитэ. Колхозой түбэй гү, али хотын больница хүрэтэр абаашахын тула саг хэрэгтэй. Тиигэжэ хүндөөр үбшэлһэн хүн медицинскэ фельдшерэй гарта орожо, түрүүшын туһаламжа абадаг. Үнгэрэгшэ жэлдэ болоһон хэдэн ушарые дурдаха хүсэлэнтэйб. Арсентий М. гэгшэ хоёр бага үхибүүдээрээ мотоциклаар ябаһанаа хүмэреэд, тархяа хахарһан юм. Зүрхэ муутайень мэдэхэ тула, зүрхэнэй эм үгөөд, толгойень уяад, түргэн туһаламжын машина Гусиноозерскһоо дуудажа, дары абаашуулаа һэм. Амаралтада һаяхан гараад байтарни, хүнүүд гүйлдэжэ ерэбэ. Манай хотонһоо холо бэшэ «Москвич» машина хүмэреэд, танигдаагүй эхэнэр ехээр гэмэлтэһэн байгаа. Бүдүүн гуянь хэдэн газараараа хуXарһан, гүнзэгы шарха ороһон юм. Шуһаниинь ехээр гараа. Тарилга хэжэ, бинтээр уяжа, шуһынь тогтооһон, үбшэнгынь буу руулха эм үгэһэн, түргөөр Гусиноозерск абаашаха хэрэгтэнь туһалаа һэм. Эдэ бүхы баримтануудые дурдахадаа, хүн зондо медицинскэ туһаламжа үзүүлдэгые тэмдэглэхэ хүсэлэнтэйб.

Олониитэ зон намда этигэл найдабари үзүүлдэг. Эхэнэрнүүдэй соведэй, нүхэдэй сүүдэй гэшүүдээр олон жэлэй туршада хүдэлнэб. Нютагай Соведүүдэй һаяын һунгалтаар гурбадахяа сомоной Соведэй депутадаар һунгагдааб. Иимэ үндэр этигэлыень бодото ажал хэрэгээрээ харюулхын тула хаба хүсэеэ гамнахагүйб.

З. КОСТЫЛЕВА,
Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой Дунда-Бүхэн тосхоной медицинскэ пунктын фельдшер.

...РГЭ- ...ЛДЭЭ ...РЛА- ...ДАА...

Арбан жэлэй урда Аюшые наймаашан боло гэжэ баадхаашье һаа болохогүй, гол таһа арсажа, мэргэжэлээ шэлээб, хайшаншье гээ һаа, хүгжэмшэн болохоб гэхэ һэн. Тиигэжэш хэлэхэнь гайхалгүй байгаа. Юуб гэхэдэ, тиихэдэ Улаан-Үдын хүгжэмэй училищида һуража байһан байгаа бшуу.

Сагай ябаса, ажабайдал гээшэ гэнэн хонгор, эдир наһатайшуулай алдуу эндүүень заһажа, зүб харгы замдань оруулдаг. Нэгэ жэл һураад байхадаа, Аюша басаган алдуу хэһэнээ мэдээ бэлэй. Хүгжэмшэн болохын тула онсо бэлиг яаха аргагүй хэрэгтэй. Эндүүрдэггүй хүн үсөөн юм гэжэ хани басагадынь һануулаа бэлэй. Уйдхар гашуудалаар юушье бүтээхэгүйш. Аюша хоёрдохёо алдуугаа дабтахагүй гэжэ бодоо. Мэргэжэлээ зүбөөр шэлэхын түлөө һайсахан бодожо үзэхэ хэрэгтэй. Хэн болохобиб? Энэ асуудал тэрэниие удаан тамалаа.

Тэрэ нэгэтэ эд бараа наймаалдаг магазинда орожо шэнэ плати абаба. Наһажаалшаг наймаалагша эхэнэр Аюшые хараад:

— Шиниил үмдэхэ плати. Абаха гүш? Хоёрхон лэ үлөөд байна. Бэедэш ехэл тааруу байха даа, — гэжэ урин дулааханаар хандаба.

Платинь Аюшада яаха аргагүй таарашаба. Басаган баяртайгаар худалдажа абаба.

— Ямар һургуулида һуранаш?— гэжэ наймаалагша эхэнэр асуугаа һэн. Мэргэжэлээ шэлээгүй ябаһан Аюша улайшаба.

Олые үзэһэн эхэнэр:

— Наймаалагша болыш. Һайн мэргэжэл,— гэжэ хэлээ бэлэй.

Энэ хөөрэлдөөниинь миин үнгэрөөгүй. Аюша магазинуудаар ябажа, наймаалагшадай хүдэлмэреэрнь һонирхоо. Заримантайнь хөөрэлдөөдшье үзөө. Тиихэдэл наймаашан болохо гэжэ эрид шиидээ һэн. Намарынь жэлэй курсада орожо, амжалтатайгаар түгэсхэжэ гараа.

Тэрэ гэһэнһээ хойшо Аюша Будаева Эрхирэгэй совхозой дэргэдэхи магазинда таһалгаряагүй наймаалагшаар хүдэлнэ.

Хирэгүй сагаахан халаад үмдэһэн, дабхаряагүй елэлзэһэн хара нюдэтэй, дунда зэргын бэетэй, урихан шарайтай эхэнэр ороһон зондо дуратай юумыень абажа, хэмжэжэ үгэнэ. Таяг тулаһан, дала гаран наһанай хүгшэнэй зургаа-долоон хүнэй хойно ерэжэ зогсоходо, наймаалагша эхэнэр обёоржо:

— Хүгшөө, танда юун хэрэгтэйб? Наашаагты даа,— гэхэдэнь тэндэ байгшад дэмжэжэ: — Ошоргүйгөөб абагты. Аяар хэдэн хүнэй юумэ абатар хүлеэхэтнай хэсүү,— гэлдэбэ.

— Ногоон сайл абахая һанаа һэм даа. Бии гээшэ ха гү, басаган? —гэжэ хүгшэнэй асуухада наймаалагша эхэнэр:

— Байна даа. Абагты,— гэжэ һарбайба.

Таяг тулаһан дала наһата ехэл баяртай гаража ошоо һэн.

Аюша Будаевна эд хэрэглэгшэдэй эрилтэ гуйлтые болохо соонь дүүргэхые оролдодог, хэзээдэ урин налгайгаар зондо хандадаг байха юм. Түрүүшын оноор наймаанайнь хүдэлмэридэ яһала бэрхэшээлнүүд ушардаг байгаа. Дүй дүршэлөө баяжуулхын түлөө ходо эрмэлзэдэг, үнинэй хүдэлжэ байһан наймаалагшадта ошожо, дүршэлдэнь һурадаг байһан. Зоной хэрэглэдэг эд бараа, эдеэ хоол саг соонь асаруулхые оролдодог. Тэрэнэй хүдэлжэ байһан магазин соо ороходо ходоо сэбэр. Эдеэ хоолой зүйлнүүд эмхитэйгээр табяатай.

Сүлөөтэй саг гэжэ тэрээндэ хомор байдаг. Ниитын хүдэлмэридэ эгээл эдэбхитэйгээр хабаадалсагшадай нэгэн юм. Үүсхэл эрмэлзэл ехэтэй байһанайнь түлөө хэдэн жэлэй урда тээ Аюша Будаевнае эхэнэрнүүдэй соведэй гэшүүн болгоо бэлэй. Энэ харюусалгата хүдэлмэридөө тэрэ хэзээдэшье халирхайгаар хандажа үзөөгүй. Нэгэ иимэхэн жэшээ абажа харая.

В. гэгшэ архи уужа, гэр бүлэеэ шууюулдаг, салингаашье гэртээ асарангүй, «хара уһан» болгожорхидог болоо бэлэй. Һамганиинь Аюша Будаевнада хандаба. В. гэгшэтэй тэсэбэритэй удаан хөөрэлдэжэ, зүб замдань оруулалсаһан юм.

Аюша Будаевна уран һайханай харалгада аймаг доторoo түрүү һуури эзэлжэ шадаа һэн.

Ажал хүдэлмэридөө оролдосотой һайнаар хандадаг, ниитын хүдэлмэриие аша туһатайгаар урагшань ябуулалсадаг хадань Аюша Будаевнае март һара соо болоһон һунгалтада нэгэн дуугаар Загарайн аймагай Дабаатын сомоной Соведтэ депутадаар һунгаа. Хүн зонойнгоо үзүүлһэн энэ үндэр этигэлые харюулхын түлөө хамаг хүсэ шадалаа гарган хүдэлжэ эхилэнхэй.

Нүхэр Будаева һара бүриингөө түсэбые 100 процент хүрэтэр алдадгүй дүүргэдэг. Мүнөө Аюша Будаевна хүсэһэн мэргэжэлээ олоод, арад зондоо аша туһатайгаар хүдэлнэ.

Б. НАМДЫКОВ.

Уран зохёолшо А. БАЛЬБУРОВ 50 наһатай болобо

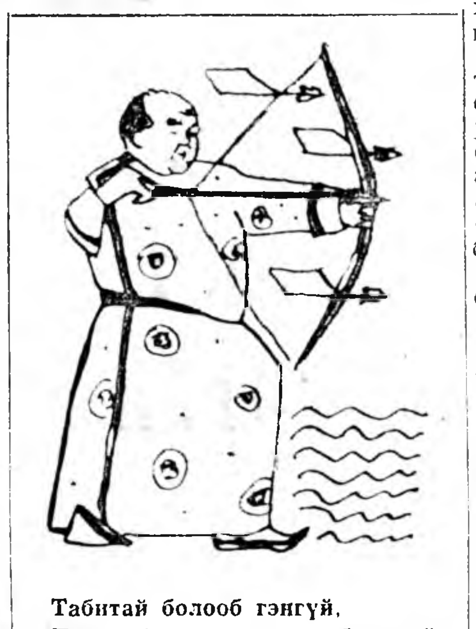
ҮНДЭР НАҺА, УДААН ЖАРГАЛ ЮРӨӨЕ

Таби наһан хүнэй ажаябадалай дүн гаргаха гэһэн литэ бэшэ, харин ажабайдалай гүн соо али бүхы юумэ үзэжэ ухаа ороод, хүн ба амита юртэмсые ойлгохо болоод, арад олондо туһатай хэрэг үйлэхэхэ тиимэ нэгэ харюусалгатай хаһын ерэһэнэй соносхол мүн гээшэ гэжэ зон хэлсэдэг.

Уран зохёолшо Африкан Андреевич Бальбуров эгээл тиимээр таби наһаяа угтаба. Иигэжэ хэлэхэдээ би алдуу хэнэгүйб. Буряадаймнай мэдээжэ энэ зохёолшо, мүн бэлигтэй журналист, нийтын бэрхэ ажал ябуулагша тула олондо хүндэтэй боложо шадаһан. Тиимэһээ арадай хэрэгтэ өөрынгөө туһа нэмэрийе оруулха эгээл охин соогоо ябана, бүтээхэ, бэелүүлхэ ажал хэрэгээ удхалан түсэблэнэшье ёһотой.

Уран зохёолшо тухай мэдэжэ абаха гээ һаа, тэрэнэй номуудыень унша гэһэн байдаг. Энэ зүбтэй һанамжа. Гэбэшье уншагшад гэээшэ уран зохёолшын ажаябадалаар һонирхохо ёһогүй гэһэн һанамжые буруушаахаб. Юундэб гэхэдэ, зохёолшын нийтэ ажал ябуулга, олонийтын дунда бэелүүлдэг үүргэнь тэрэнэй хубиин олон ехэ, бага хэрэгүүдһээ, ажабайдалтаяа ямар холбоотойһоонь ехэхэн дулдыдадаг. Тиимэһээ Африкан Андреевич Бальбуровай ялагаад нимэ хүндэтэйгөөр таби наһаяа угтуулха болоһон тухай, тэрэнэй наһанай намтартай танилсахада, мэдэхэ болоходо уншагша бүхэндэ үлүү болохогүй гэжэ һананаб.

А. Бальбуров 1919 ондо Усть-Ордын национальна округой Нүхэдэй аймагай Корсунгай нютагта угытэй таряаша хүнэй бүлэдэ түрэһэн юм. Арбан гурбатай ябахадаа, Улаан-Үдын Постышевой нэрэмжэтэ фабрично-заводской училищада ороод, хоёр жэл һураһанай удаа слесарь мэргэжэлтэй боложо, паровоз-вагон бүтээлгын заводто хүдэлжэ эхилээ һэн. Эндэл, Буряадай хүдэлмэришэн ангиин түлөөлэгшэдэй дунда, мүнөөнэй мэдээжэ Африкан Бальбуровай шууд сэхэ, зоримгой үнэн, партийна һэшхэлтэй зан абари бүрилдэһэн гээшэ. Гушаад оной гаһар алхамууд — Магнитка ба Комсомольск-на-Амурс, челюскинецүүд, Валерий Чкаловай ниидэлгэнүүд, Днепрогэс ба Метрострой — залуу слесарь хүбүүе ехэ хэрэгтэ уряалаа, тиигэжэ тэрэ ажалай һүүлээр эрдэм шудалхаяа үдэшын һургуулида, һүүлээрнь багшанарай институтда ябадаг болоо һэн. Энэ үедэ тэрэ түрэл заводойнгоо комсомолой хүдэлмэридэ эдэбхитэй хабаададаг, «Буряадай гигант» гэжэ газетэдэ бэшэдэг байһан юм. Энэ үедэ тэрэ «Буранхиин хүбүүн Тархай ба Шантагар» тухай рассказаа бэшэһэн, 1938 ондо «Үнгэрһэн сагай зүүдэн» гэһэн рассказ түрүүшынхеэ толилуулһан юм.

Табитай болооб гэнгүй,
Татанаб номынгоо хүбшэргэй.
Наярхал «Шэнхинээтэ зэбэнүүд», —
Намдаал адляар хүгшэрһэйт!
Уран зурааша А. БРИТОВАГАЙ нүхэр ёһоной шарж.
Ц. ДОНДОГОЙН шүлэг.

Тус рассказууд соогоо шэнэ сагтухай хөөрэхэдөө хуушанай байдалай үлэгдэлнүүдые шүүмжэлэн харуулдаг һэн. Энэнь гайхалтай бэшэ. Залуу автор тэрэ үе сагайнгаа һайн талын шэнжэнүүдые хүсэдөөр харуулха дүршэлгүй байгаа. Гэбэшье энэнь хожомоо А. Бальбуровай зохёолнуудай гол һудаһан боложо хүгжэһэн юм. Хэлэһэнээ баталхын тула «Һүниин дунда», «Шэнхинээтэ зэбэнүүд», «Хубисхалай дүлэн соогуур» гэһэн зохёолнуудыень һаная. Эдэ рассказ, роман, зүжэг дотор бүхы совет литературын гол темэ — революци ба граждан дайн — эли тодоор харуулагдаһан гээшэ. Харин 1939 онһоо, уран зохёолшын сэрэгэй албанда ябажа эхилхэһээ захалаад, рассказууд доторнь социалис ороноо хамгаалха темэ дийлэнхи болоо һэн. Фашизмтай түрүүшынгээ хүсэ үзэлсэлгэ — Испанидахи тэмсэл, Европодохи концентрационно лагерьнууд, Финляндиин, Халхын Голой дайнууд — эдэ бүгэдэ залуу зохёолшые һэргымжэлһэн байна. Тиигэжэ дайшалхы-патриотическа темэдэ зорюулжа А. Бальбуров хори, хори нэгэтэй ябахаһаа «Буу тухай домог», «Нарһадай дунда», «Сафар Мосеенай дайшалхы габьяа», «Калевала», «Холбоо байгуулагша», «Элһэтэ үндэр тээшэ» гэхэ мэтэ, бусад олон рассказуудые бэшээ һэн. Агуехэ Эсэгэ ороноо хамгаалалгын дайнай эхилээд байхада «Новеллэнүүд» гэжэ ном соонь согсологдоһон эдэ рассказууд совет хүнүүдые бодотоор һэргымжэлүүлһэн. залуу уран зохёолшын үе сагтаяа нягта холбоотой байһые ба тэрэнэй шухала хэрэгтэ бэлиг шадабаряа зорюулхадаа бэрхэ боложо ябаһые гэршэлээ бэлэй. Энээниинь Данри Хилтухинтай хамта бэшэһэн «Амиды ябахыешни захирнаб» гэжэ баримтата туужань гэршэлнэ. Тэрэнэй ахалагша редактораар мүнөө хүдэлжэ байһан «Байгал» журнал дайшалхы-парриотическа темэдэ һонирхолтой зохёолнуудые толилжол байдаг. Тиигэжэ журналай уншагшад Советскэ Союзай маршал Чуйков, генерал Драгунский гэгшэдэй дурасхалнуудые, уран зохёолшо Жамсо Тумуновай ба Советскэ Союзай Герой В. Б. Борсоевой дайнай үеын дэбтэрнүүдые, мүн бусадшье һонин материалнуудые уншаһан байха.

Африкан Бальбуров үшөө слесарь ябахадаа газетэдэ бэшэжэ эхилһэн гэжэ хэлээ һэмди. Энэ мэргэжэлээ орхёогүй, республикымнай түрүү журналистнуудай нэгэн, «Правдын» корреспондент хүртэрөө ургаһан юм. Буряадай радиодо, газетэнүүдтэ тэрэ олон жэлдэ хүдэлһэн байна. Мүнөө нийтэ улас түрын ба уран зохёолой «Байгал» журналай ахалагша редактораар таһалгарлагүй ажаллажа байнхай. Энэ үе соогоо тэрэ Буряадай уран зохёолшодой дунда хүндэтэй болонхой. Нүхэдтөө туһалха ба залуу зохёолшодые дэмжэхэ, литературада шэнэ нэрэнүүдые олохо талаар Бальбуров мэтэ эсэшэ сусашагүй оролдодог хүн үсөөн гэжэ зохёолшодой дунда хэлсэдэг. Энэ зүб. Буряад уран зохёолой һүүлэй арбаад жэлэй ехэ бүтээлнүүд имагтал «Байгал» журналаар дамжажа уншагшадаа олоһон, «түүхэй» байһанаа редакциин туһаламжаар захата болоһон байха.

Африкан Бальбуровай зохёол бүхэн публицистическэ һудалтай гэжэ бултанда мэдээжэ. Ушар тиимэһээ уран зохёолшо ажабайдалай гол шухала асуудалнуудта өөрынгөө зүгһөө хододоо хамаархажа, һанамжаа хэлэдэг байна. Энээн дээрэһээнь авторай нийтэ, партийна хараа бодол эли харагдадаг. Тус хараа бодолынь залан сэхэ марксистско-ленинскэ үзэл сурталаар нэбтэрэнхэй.

Уран зохёолшо таби наһаяа зохёохы ба нийтэ ажал ябуулгынгаа түлэг дунда уттаба. Бидэ нүхэдынь, уншагшадынь, хүндэтэ Африкан Андреевичнай нимэл зандаа олон жэлдэ, удаан жаргалтай ябаһай гэжэ хүсэнэбди.

В. НАЙДАКОВ.

СПОРТЫН ҺОНИН

ВЕЛОСИПЕДИСТНЭРЭЙ УРИЛДААН

Һаяхан Хяагтын шоссе дээрэ, Улаан-Үдэһөө 14 модо газарта велосипедээр республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө урилдаан үнгэргэгдэбэ. Энэ мүрысөөндэ спортын бүлгэмүүдэй 91 велосипедист хабаадалсаа. Тэдэнэй 25-ниинь спортын мастернууд байба.

Түрүүшын үдэр эхэнэрнүүд 15 модондо урилдажа, «Ажалай резервнүүдэй» түлөөлэгшэ, спортын мастер Лидия Пермякова 26 минута 27 секунда сагтайгаар түрүүлжэ ерээ. «Труд» бүлгэмэй түлөөлэгшэ, мүн лэ спортын мастер Альбина Петровская хоёрдохи һуурида гараа, спортын мастер Галина Кащеева гурбадахи һуури эзэлээ.

Мүн лэ түрүүшын үдэр эрэшүүл 25 модондо урилдажа, «Ажалай резервнүүдэй» түлөөлэгшэ, спортын мастер Александр Арефьев 40 минута 25 секунда сагтайгаар түрүү һуурида гараа һэн.

Мүрысөөнэй хоёрдохи үдэр эхэнэрнүүдэй урилдалгаар ... гэжэ бэлэдхэл һайнта... Л. Пермякова 25 модо за... нута 30 секунда саг соо ...

Удаань 20 модондо ба... дажа, 37 минута 33 секу... руулһан Лужникова («... түрүү һуурида гараа.

Мүрысөөнэй һүүлшын ... ной урилдаан тон һони... ба. Энэ зайда эрэшүүл ... дандаа спортын мастер... наев («Спартак»), А. Жа... каповский («Ажалай ре... гэгшэд 1 час 53 минута 5... саг харуулаа. Велосипе... мөөрөөр урилдаһан В. М... дэхи, А. Жамбаев хоёрд... нуудта хүртөө.

Д. РА...

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1). ... 25 модоной урилдаанда ... Л. Пермякова. 2). Эрэш... дондо урилдажа ябана.

Л. АПРЕЛОВЭ...

ТҮРҮҮ ҺУУРИИН ТҮЛӨ...

Эрэшүүлэй дунда шатараар республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ хабаадаха бэрхэшүүлые тодоруулха хахад финалай мүрысөөн һаяхан Улаан-Үдэдэ үнгэргэгдэбэ. Энэ мүрысөөн хоёр бүлэг болон хубаагдаад, тус бүридэнь 14 эгээл бэрхэ шатаршадай хабаадалгатайгаар ябуулагдаа. Тэдэнэй дунда мастерта кандидадууд Мельников, Назимов, С. Самарин, Ганзолевский, Дашинимаев, Бурлов гэгшэд оролсоһон байна.

Нэгэдэхи бүлэгтэ наадаһан залуу шатаршан, Зүүн Сибириин технологическа институдай студент Манцеев тон амжалтатай гараа. Тэрэ хадаа нэгэшье удаа шүүгдэнгүй гурбантайнь тэнсээд, бусадыень илажа, 11,5 очкотой нэгэдэхи һуури эзэлээ.

Мүрысөөндэ үнихэнэй наадаагүй, прибор бүтээлгын заводой слесарь Тоглоев (10,5 очкотой) — хоёрдохи, авиазаводой хүдэлмэришэн, мастерта кандидат Дашинимаев (9,5 очкотой) гурбадахи һуурида гараһан байна.

Хоёрдохи бүлэгтэ наадагшадай дундаһаа нэгэдэхи разрядтайшуул: ЛВРЗ-гэй хүдэлмэришэн Агафонов, «Электромашина» заводой инженер Ильин, ТЭЦ-эй инженер Напертович гэгшэд тус бүри 8,5 очкотой боложо, нэгэдэхи — гурбадахи һууринуудые хубааһан байха юм. Эдэ зургаан республикын шатаршадай түгэсхэлэй нааданда хабаадалсаха эрхэ олобод.

Иигэжэ республикын бэрхэ шатаршадай түрүүш... шалгаруулха мүрысөө... сохо 12 хүн элиру... Эдэнэр хэд бэ гэбэл, ... сагдагша зургаанһаа г... дондо шатараар р... кын мүрысөөндэ и... Власов, Иванов, Мунко... гөө гурбаниинь — У... хотын шатарай чем... илажа гараһан Сампи... кинд, Ступень гэгшэд ... Мүн 13-дахи наа... Улаан-Үдын чемпиона... дахи һууринуудые хуб... Салтанов, Иринчинов ... илаһан нэгэниинь боло... хэдэ «Труд», «Урожай... мүүдэй хүдөө нютагу... һуудаг гурбан бэрхэ ш... энэ мүрысөөндэ оролсо... но.

В. МАМ...

ДААМ — ҺОНИН НААДА...

Даамаар РСФСР дотор түрүү һуури эзэлхэ бэрхэ наадагшадые, командануудые элирүүлхын түлөө хахад финалай мүрысөөн манай Улаан-Үдэдэ боложо һаяшаг дүүрэһэн байна. Мүрысөөндэ Сибириин ба Алас-Дурнын бэрхэ даамшад бэлиг шадабаряа үзэлсөө.

Мүрысөөндэ эрэшүүлэй дундаһаа ород даамаар Яхадай АССР-эй түлөөлэгшэ, спортын мастер нүхэр Алексеев, спортын мастер нүхэр Чирков (Кемеровскэ областьһоо). эхэнэрэй дундаһаа — спортын мастер нүхэр Моркачева (Кемеровскэ область) гэгшэд түрүү һууринуудые эзэлжэ, Сибириин ба Алас-Дурнын чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байна. Энэ мүрысөөндэ хабаадалсаһан найман командын дундаһаа илажа гараһан Кемеровскэ областиин спортсменүүд нэгэдэхи һуурида гараа. АССР, хизаар болон областьнуудай бэрхэ даамшадай хабаадалгатай энэ мүрысөөндэ түрүүшынхеэ оролсоһон манай Буряадай АССР-эй команда эгээл һүүлшын һуури эзэлээ.

Даамшадай энэ мүрысөөнэй урда тээхэнэ манай республикын түрүү һуурийн түлөө мүрысөөн үнгэргэгдөө. Тэрээндэ Яруунын аймагай түлөөлэгшэд Гармаев, Жалсанова гэгшэд эрхимлээ һэн. Тэндэ баргатайхан наадаһан даамшадай республикынгаа командада оруулагдаһан байгаа. Өөһэдынгөө тулалдаанай дүүрэһэнэй үглөөдэрынь эхилһэн энэ мүрысөөндэ оролсоһон манай даамшад пилээд эсэһэн, ядарһаншье байжа болоо аалам. Гэбэшье эдэнэрнай тулюурханаар лэ наадаа гээшэ.

Алибаа юумэн өөрын шалтагаантай байдаг. Энэ талааршье мэнил эндүүрэл болоо ха гэмээр бэшэ гэжэ һанагдана. Юуб гэхэдэ, даам хадаа буряад арадай тон һонирхолтой хуушанай наадан байбашье, һүүлэй жэлнүүдтэ хэрэглэгдэхээ болишоһон. Тиимэ дээрэһээ тэрэниие хүгжөөхэ, даамшадай мэргэжэл шадабарие дээшэлүүлхэ тушаа анхарал табигдаагүй.

Энэ наадые һэргээхэ, улам саашань хүгжөөхэ зорилгоор республикын даамай федера... лагдаһан байна. Даама... ликын федерациин ... Улаан-Үдэ хотын, Сэл... хааминай, Яруунын а... түлөөлэгшэд һунгагдаба... лэгшээрнь нүхэр Сан... таряарнь нүхэр Цы... публикын шатар-даам... эдэбхитэн һунгагдаба.

Тус федераци ба... ябуулха хүдэлмэриин... хёогоо. Республика ... табиха наада колхоз, ... прияти, һургуули бол... лай эмхи зургаануудт... эмхидхэхэ, энээнине с... гэмүүдэй зүгһөө удар... тэй гэжэ тоолоһон ба... соо хараалагдаһанай ёһ... оной нэябрь һарада ... мандна түрүү һуури... рысөөн үнгэргэгдэхэ ... рысөөндэ даамшадые ... бэлдэжэ, бэрхэ даам... рүүлхын тула аймаг, ... спортын комитедүүд ... ажал ябуулха болоно.

Ерэхэ жэлэй наадан... ликымнай даамшад Росс... раци дотор дээхэнүүр һу... хэ байха гэжэ найдана...

Ф. ЗАВЕЛИ...
республикын ...
федерациин түрүү...

ТЕЛЕФОН · ТЕЛЕГРАФ · РАДИО
ХИЛЫН ГААНАҺАА

ИРАК ГДР-ые МЭДЭРЭЭ

БЕРЛИН. (ТАСС). Германиин Демократическа Республикые хүсэдөөр мэдэрхэ тухай Иракай Республикын Революционно командованиин соведэй мэдээсэлые Багдадай радио тараагаа гээд АДН агентство Багдадһаа дамжуулна.

Ирак арадай ба социалис оронуудай арадуудай хоорондохи хани ёһоной холбоо барисаа бэхижүүлхын, Германиин Демократическа Республикын амгалан ёһоной политикые мэдэржэ байһанаа элирхэйлхын тулада энэ алхам хэгдээ гээд мэдээсэл соо тэмдэглэгдэнэ.

Империалис үгэсэлгэнүүдтэ эсэргүүгээр ирак арадай хэдэг тэмсэлдэ Германиин Демократическа Республикын талархалгын, Израилиин эзэрхэг түримхэй ябуулгада эсэргүүсэн араб арадуудай хэжэ байһан тэмсэлые ГДР-эй дэмжэлтын удха шанарые тэмдэглэнэ.

АМЕРИКАН ЭРДЭМТЭДЭЙ БЭШЭГ

ВАШИНГТОН. (ТАСС). «Эрдэмтэд социальна ба политическэ ябуулгануудай түлөө» гэжэ организациин гэшүүд — хэдэн олон американ эрдэмтэд конгрессэй гэшүүдтэ бэшэг эльгээжэ, «Сейфгард» гэжэ ракетэдэ эсэргүү түхеэрэлгэнүүдые бэлэдхэлгэдэ, дайнай ба үсадхалгын зэр зэмсэг бүтээхын тулада США-гай научна хүдэлмэрилэгшэдые хэрэглэлгэдэ эсэргүү эрид шанга буруушаалга мэдүүлээ.

Эрдэмтэд-физигүүдэй һанамжа тухай «Эрдэмтэд социальна ба политическэ ябуулгануудай түлөө» гэжэ организаци һаяхан асуулта үнгэргөө. Тэрэнэй дүнгүүдһээ хаража үзэхэдэ, эдэ эрдэмтэдэй 76 процентнь «Сейфгард» гэжэ ракетэдэ эсэргүү системэ байгуулгые буруушаана.

ХАРИИН ХЭБЛЭЛЭЙ ШЭНЖЭЛЭЛ

Майн нэгэнэй һайндэр тухай дэлхэйн түрүү хэблэл бэшэһэн зангаараа. Энэ үдэртэ ажалшадай һанал нэгэдэлгын ехэ демонстрацинууд, митингнүүд, манифистацинууд бүхы түбинүүдтэ болоһон байна.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй Майн нэгэндэ хэлэһэн үгые хариин олон хэблэл тайлбарилһан зангаараа. Советскэ Союз үйлэдбэриин олон шухала һалбаринуудаар түсэбтэ табан жэлэй дүрбэн жэлэй даалгабаринуудые үлүүлэн дүүргэжэ ябана гэжэ Л. И. Брежневэй үгэ соо хэлэгдэһэн хубидань уншагшадайнгаа анхаралые Японой «Асахи» газетэ хандуулна. Совет арадай байдалай улам һайжаржа байһые газетэ заана. Советскэ Союзда шэнэ табан жэлэй түсэб зохёохо хүдэлмэриин эхилһэн тухай мэдүүлгые «Асахи» газетэ мүн лэ илгаруулжа толилһон байха юм.

«Эб найрамдалай хэрэгые болон арадуудай аюулгүй байдалые, гүрэнүүдэй энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха ленинскэ гол ёһонуудые сахишадаа хамгаалхые Советскэ Союзай хүсэжэ байһые Брежнев онсолон тэмдэглээ» гээд Швейцариин «Газетт де Лозанн» газетэ тэмдэглэнэ.

Һаяхан үнгэргэгдэһэн асуултануудһаа хойшо орон дотор тохёолдоһон оршон байдал тухай, июлиин 1-дэ болохоор хараалагдаһан президентын шэнэ һунгалтада бэлдэлгэ тухай мэдээсэлнүүд Парижай газетэнүүдэй хуудаһанууд дээрэ гол һуури эзэлнэ. Франциин Коммунис партиин ЦК-гай пленумэй хүдэлмэри тухай «Юманите» газетэ үргэнөөр бэшэнэ. Оронойполитическэ байдал ба мүнөөнэй үе сагта партиин дүүргэхэ зорилгонууд тухай асуудал тус пленум дээрэ хаража үзэгдэнэ. Майн 1-дэ нээгдэһэн Франциин социалис партиин съездын делегадуудта ФКП-гэй Центральна Комитедэй зүгһөө бэшэг эльгээхэ гэжэ пленум шиидхэһэн байна. Асуултын үедэ зонхилхы партиин диилдэлгэ «нациин аша туһада ба Франциин арадай диилэнхи олонхиин хүсэл эрмэлзэлгэдэ тааруу шэнэ политикын түлөө ябуулга хэхэ нэмэлтэ арга боломжо бии болгоно» гээд бэшэг соо онсолон тэмдэглэгдэнхэй. «Юрэнхы программые бүхы демократическа организацинуудтай удааруулангүй хараалжа эхилхэ, энэ политическэ хэлсээндэ үндэһэлэн, президентын тушаалда зүүнэй үзэл баримталдаг нэгэ кандидадые дэбжүүлхэ» дурадхалтайгаар коммунистнууд социалистнуудта дахяад хандана.

Премьер-министр Гарольд Вильсониие һэлгэхэ тухай парламентын гэшүүд-лейбористнуудай хэһэн эрилтэ Англиин майн гурбанай газетэнүүдэй гол темэ болоно. Энэ темэдэ зорюулан олон газетэ редакционно статьянуудые толилоо. Правительственна политикада, илангаяа профсоюзуудта харшаар мүнөө дурадхагдаад байһан хуулида дурагүйлхэлгын орон дотор гарадаг байһые парламентын гэшүүдэй эрилтэнүүд харуулжа үгэнэ. Энэ хуулида эсэргүүгээр майн 1-дэ хэгдэһэн забастовконуудые июнь соо үнгэргэгдэхөөр хараалагдаһан нийтэ национальна 24 часай забастовкын репетици гэжэ тоолохыень хүдэлмэришэнэй дүдэлөөе Англиин коммунистнууд уряална гээд «Морнинг стар» газетэ тэмдэглэһэн байна.

Американ интервентнүүдтэ эсэргүүгээр Урда Вьетнамай сүлөөрэлгын армиин отрядуудай амжалтатай ябуулгануудые хэһэн тухай хариин хэблэл бэшэнэ.

Парижда боложо байһан хэлсээнүүд дээрэ Урда Вьетнамай Национальна сүлөөрэлгын фронтын баримталдаг хараа бодолой зүб зүйтэй байһыень онсолон тэмдэглэһэн статьяе Польшын «Трибуна люду» газетэ толилоо. Урда Вьетнамһаа США-гай ба туһамаршадайнь сэрэгүүдые үгэ дуугүйгөөр гаргахатай хамта, нэрээ хухарһан Сайгоной бүлэгүүдэй засаг түрын оронд тус оронойн мүнөө бии байһан бүхы патриотическа ба эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй түлөөлэгшэдэй хабаадалсалгатай амгалан ёһоной правительство байгуулха шухала гээд газетэ мэдүүлһэн байна.

Холбоото Штадуудай университедүүд болон колледжнуудта студентнүүдэй ехэ буһалгаануудай боложо байһан тухай Нью-Йоркын газетэнүүд бэшэнэ.

(ТАСС).

СЛОВАЦКА НАЦИОНАЛЬНА СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ШИИДХЭБЭРИ

ПРАГА, майн 5. (ТАСС). Словацка Национальна Соведэй Президиумэй заседани үсэгэлдэр Братиславада болоо. ЧТК агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Словакиин Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретаряар Ш. Садовскиин һунгагдаһан дээрэһээ, Словакиин Социалис Республикын правительствын түрүүлэгшын тушаалһаа өөрыень сүлөөлхэ тухай тэрэнэй гуйлтые Словацка Национальна Соведэй Президиум зүбшөөгөө.

Словацка Национальна Соведэй Президиум хадаа Словакиин Национальна фронтын ЦК-гай дурадхалаар Словакиин Социалис Республикын правительствын түрүүлэгшын тушаалда П. Цолоткые томилоо.

ХУУРМАГ ЗЭРЭБ ТАРААҺАНИИНЬ ЭЛИРБЭ

КАИР. (ТАСС). Асуанһаа Каир хүрэтэрхи үндэр вольтно электродамжуулгын линиие, Нил мүрэн дээрэхи хаалта болон хүүргые Израилиин сэрэгүүд гэмтээгээ гэһэн хэбэртэйгээр израиль номнолшодой тарааһан зэрэбэй худал хуурмаг байһые элишэлһэн материалнуудые арабай бүхы газетэнүүд толилоо. Арабуудай Нэгэдэмэл Республикын «горитойхон» хохидолдо ороһон тухай Израилиин баталамжануудай үндэһэ баримтагүй байһые тэмдэглэнэ.

Ороной эдэ районуудта аяншалжа ошоһон хариин журналистнууд газетэнүүдэй эдэ материалнуудые лабалжа үгэнэ. ОАР-ай гүрэнэй информационно албан энэ аяншалгые эмхидхэһэн байна. Түхеэрэлгэнүүдэй бүрин бүтэн байһые журналистнууд нюдөөрөө хаража үнэншөө. Гэмтэлгэнүүд тухай Израилиин сэрэгэй командованиин мэдээсэлнүүд соо худалаар дурдагдаһан байгаа бшуу.

„ПРАВДА БУРЯТИИ" МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Газетын туһалагшад» гэһэн нүхэр Александровой статья. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указууд. Хабарай тарилга тухай информацинууд.

Хоёрдохи хуудаһанда: хэблэлэй үдэртэ зорюулагдаһан тусхай материалнууд.

Гурбадахи хуудаһанда: «Ленин ба хэблэл» гэһэн С. Ивановагай статья. Хилын саанаһаа абтаһан мэдээсэлнүүд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: Б. Оленинэй зураглал. М. Спекторэй статья. «Арадай баатаршалга хэтэ мүнхэдөө мартагдахагүй» гэһэн В. Чуйковой статья. Соносхолнууд.

СЭНХИР ЭКРАНУУДТА

18.00 часһаа арадай дуунуудые гүйсэдхэгшэдэй конкурс (5-дахи дамжуулга). 18.40 часһаа «Колхознигой бүлэ» гэһэн дамжуулга. 19.00 часһаа телевизионно һонин. 19.20 часһаа үхибүүдтэ зорюулагдаһан кинофильм. 19.40 часһаа «Экран» гэһэн телесборник. 20.40 часһаа киноочерк. 20.50 часһаа буряад хэлэнэй хэшээл. 21.15 часһаа «Хүн ба байгаали» гэһэн дамжуулга. 22.00 часһаа «Басагад, коньки ба баабгайнууд» гэһэн дамжуулга.

РАЙОН СООГОО ЭРХИМЛЭ...

Баскетболоор Железнодорожно районой түрүү һуури эзэлхын түлөө хэдэн үдэрэй туршада үргэлжэлһэн мүрысөөн дүүрэбэ. Тус мүрысөөндэ арбан командын зуу гаран спортсмен хабаадаа.

Мүрысөөнэй дүн гаргахада, үхибүүдэй 5-дахи спортивна һургуулиин басагадай, хүбүүдэй командануудтүрүү һуурида гаража, районой физкультура, спортын комитедэй дамжуулгын кубогуудаар, нэгэдэхи шатын дипломуудаар шагнагдаа.

Хоёрдохи һуурие түмэр замай техникумэй басагадай, хүдөө ажахын институдай эрэшүүлэй команданууд эзэлжэ, мүн лэ дипломуудаар шагнагдаа.

Түмэр замай техни... бүүдэй, авиационно за... нэрнүүдэй команда... һуурида гараа.

Мүрысөөнэй судейс... эрхим бэрхэ наадагша... тодоруулаа. Тэрэнэй ёһ... бельский мүрысөөнэй ... хэ добтологшо, тиихэд... лешкин бэрхээр наада... шэ гэжэ тоологдоо. Эд... лан түмэр замай техн... рагшад юм.

Д. БИ...
Железнодорожно ...
физкультура, ...
комитедэй түрү...
Улаан-Үдэ.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУД...

Гор. Улан-Удэ, типография управления по печати ... те Министров БурАССР.
Н-03464. Зак. № ...